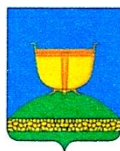

**СОВЕТ ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

Кооперативная ул., 5, пос. ж/д станция Высокая Гора,
Высокогорский район, Республика Татарстан, 422700

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОН СОВЕТЫ**

Кооперативная ур., 5, Биектау т/ю станциясе поселогы,
Биектау районы, Татарстан Республикасы, 422700

Тел.: +7 (84365) 2-30-50, факс: 2-30-86, e-mail: biektau@tatar.ru, www.vysokaya-gora.tatarstan.ru

**РЕШЕНИЕ
«02» апреля 2021 года**

**КАРАР
№ 70**

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы
Суыксу авыл жирлегенең жирдән файдалану һәм
төзелеш алып бару кагыйдэләрен раслау турында**

Территорияне тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру, шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру тәртибен жайга салу, «Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә нәтижәле һәм тәртипкә салынган жирдән файдалануны һәм төзелешне тәмин итү максатларында, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 32 статьясы, 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 14 статьясы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Уставы, Суыксу авыл жирлегенең 2021 елның 01 мартындагы гавами тыңлаулары нәтижәләре буенча, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Кушымтада бирелгән Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләрен расларга.

2. Әлеге карарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының рәсми сайтында: <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru/> веб-адрес буенча һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталы»нда: <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) көненнән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Советының законлылык, хокук тәртибе, жирле үзидарә һәм жәмәгатьчелек белән элемтә буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет рәисе,
Муниципаль район Башлыгы

Р.Г.Кәлимуллин

Кушымта
Татарстан Республикасы Биектау
муниципаль районы Советының
2021 елның 02 апрелдәге 70
номерлы карары белән расланды

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«СУЫКСУ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӨМЛЕГЕНЕҢ

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

1 том

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ,
ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӨР
КЕРТҮ ТӨРТИБЕ

ЭЧТӘЛЕК

КЕРЕШ.....	6
КИСӘК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӨ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ	7
БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр	7
1 статья. Әлеге кисәктә кулланыла торган төп төшенчәләр.....	7
2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләренәң хокукый статусы һәм составы	9
3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы	9
4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләренәң үз көченә керүе.....	10
5 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләрен бозу өчен жаваплылык.....	10
БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмәләр.....	10
6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре.....	10
7 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын әзерләү комиссиясе.....	11
8 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренәң элек барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата гамәле.....	12
9 статья. Территориаль зоналар	12
10 статья. Шәһәр төзелешә регламентлары	13
11 статья. Шәһәр төзелешә эшчәнлегенәң башка мәсьәләләренә карата жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренәң гамәле	14
БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр	15
12 статья. Төп нигезләмәләр.....	15
13 статья. Жир кишәрлегенә яисә капитал төзелеш объектның файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе	16
14 статья. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнәң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, реконструкциялүгә рөхсәт бирү тәртибе... ..	17
БҮЛЕК. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү турында нигезләмәләр	19
15 статья. Төп нигезләмәләр.....	19
БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр.....	20
16 статья. Иижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар.....	20
17 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты буенча ижтимагый	

ф
и
к
е
р

18 статья. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү һәм жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объекттыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе ...22

19 статья. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт алу тәртибе...24

БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү

20 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе 24

БҮЛЕК. Жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезләмәләр 28

21 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчемсез мөлкәтнең

Б

е

р

д

ө

ш

з

д

ә

м

я

я

ә

р

р

е..

е..

с.....

т

р

ы

н

а

к

е

р

т

ү

.....

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНЕҢ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Суыксу авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенен жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба – Кагыйдәләр) түбәндәгә составта эшләнгән:

1 том

I кискәк. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

2 том

II кискәк. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

График материаллар:

№ т/б	Исеме	Масштаб
1	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	1:10 000
2	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре	1:10 000

III кискәк. Шәһәр төзелешен регламентлары

Кушымта

Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

ЭЧТӘЛЕК

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба – Кагыйдәләр) – территориаль зоналар, шәһәр төзелеше регламентлары, аны куллану тәртибе һәм аңа үзгәрешләр кертү тәртибе билгеләнә торган жирле үзидарә органының норматив хокукый акты белән раслана торган шәһәр төзелешен зоналаштыру документы.

Кагыйдәләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының түбәндәге норматив хокукый актлары таләпләрен исәпкә алып әзерләнде:

– Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, 29.12.2004 ел №190-ФЗ;

– Россия Федерациясе Жир кодексы 25.10.2001 ел № 136-ФЗ;

– Россия Федерациясе Урман кодексы 04.12.2006 ел № 200-ФЗ;

– Россия Федерациясе Су кодексы 03.06.2006 ел № 74-ФЗ;

– «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

– «Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълүмати тәэмин итү турында» 2006 елның 09 июнендәге 363 номерлы РФ Хөкүмәте карары;

– «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрдәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы.

Кагыйдәләрне әзерләгәндә шулай ук Биектау муниципаль районының һәм «Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә норматив хокукый актлары нигезләмәләре, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенә төп юнәлешләрен билгели торган башка документлар исәпкә алына

І КИСӘК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

І БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Әлеге кисәктә кулланыла торган төп төшенчәләр

Жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан рөхсәт ителгән файдалану төре – жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның мөмкин булган ысулы. Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп, шартлы рөхсәт ителгән, ярдәмче төрләрен үз эченә ала һәм жир мөнәсәбәтләре өлкәсендә дүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы раслаган классификатор нигезендә билгеләнә.

Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре – жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, алар белән бергә гамәлгә ашырыла торган рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру – территорияль зоналарны билгеләү һәм шәһәр төзелеше регламентларын билгеләү максатларында муниципаль берәмлекләр территорияләрен зоналаштыру.

Шәһәр төзелеше регламенты – тиешле территорияль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган жир кишәрлекләрәннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре, шулай ук жир кишәрлекләре өстендә һәм жир өслегендә булган нәрсәләр, аларны төзү һәм капиталъ төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында файдаланыла торган барлык төрләре, жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү, жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү, шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләргә карата куллану, халык өчен тиешле территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектары белән тәэмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның территорияль файдалана алуының максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе – Кагыйдәләр эзерләүне оештыру, аларга үзгәрешләр кертү, гавами тыңлаулар уздыру һәм Кагыйдәләрне эзерләү Комиссиясе турындагы нигезләмә нигезендә башка мәсьәләләрне хәл итү максатында законнар, муниципаль хокукий актлар нигезендә төзелә торган даими эшләүче коллегиаль орган.

Кызыл линияләр – гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен күрсәткән һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнергә, үзгәртелергә яисә бетерелергә тиешле линияләр.

Линия объектары – электр тапшыру линияләре, элементә линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар.

Төзелеш алып баруның максималь проценты - төзелеш алып барылырга мөмкин булган жир кишәрлегенең суммар майданы, жир кишәрлегенең бөтен майданына (%) мөнәсәбәте.

Жир кишәрлеге чигеннән бинаның, төзелешнең, корылмаларның минималь чигенеше – жир кишәрлеге чиге белән бина, төзелеш яки корылма арасындагы ераклык.

Капиталъ төзелеш объектары - биналар, корылмалар, төзелешләре тәмамланмаган объектар, жир кишәрлегенең капиталъ булмаган төзелмәләреннән, корылмаларыннан һәм аерылгысыз яхшыртуларыннан тыш (ныгытма, өслек һәм башкалар).

Капиталь булмаган төзелмэләр, корылмалар – жир белән ныклы бәйләнеше булмаган һәм конструктив характеристикалары аларны күчереп йөртү һәм (яисә) демонтаж үткөрү һәм аннан соңгы жыелуны төзелешләрнең, корылмаларның (шул исәптән киоскларның, түбәләрнең һәм башка шундый корылмаларның) төп характеристикалары үзгәртелмичә һәм билгеләнгәнә тулысынча зыян китермичә һәм аннан соңгы жыемнарны тормышка ашырырга мөмкинлек бирә торган төзелмэләр, корылмалар.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләр – әлеге эшчәнлек төрлөрөн һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә мөмкин булган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләр,

Шәхси торак төзелеше объекты –гражданның тарафыннан мондый бинада яшәү белән бәйлә көнкүреш һәм башка ихтияжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм ярдәмче куллану биналарыннан торган һәм күчөмсез мөлкәтнең мөстәкыйль объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән жир өсте катлары саны өчтән, биеклегә егерме метрдан артмаган аерым бина.

Жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектлары хокук ияләре – жир милекчеләре, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир кишәрлекләрен, капитал төзелеш объектларын арендауучылар, аларның вәкаләтле затлары.

Жир участкаларының иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары –жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы; биналарны, төзелмәләрен, корылмаларны мөмкин булган урнаштыру урыннарын билгеләү максатларында жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр; биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның иң чик саны яисә иң чик биеклегә; тиешле территориаль зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлеккә чикләрендә төзүнең максималь проценты.

Гавами сервитут – Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый акты, Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты, жирле үзидарә органының норматив хокукый акты белән билгеләнгән жир кишәрлегеннән үзенә карата билгеләнә торган жир кишәрлекләрен тартып алмыйча гына чикләнгән файдалану хокукы.

Гавами тыңлаулар, ижтимагый фикер алышулар –законнарда билгеләнгән очрақларда жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышуда катнашу өчен муниципаль берәмлек (жәмәгәтьчелек) халкының хокукларын гамәлгә ашыру формасы.

Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт – Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган, жир кишәрлегенә иясенә капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашыру, шулай ук аларны капитал ремонтлауға тиешле территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга хокук бирә торган документ.

Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт – Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы таләпләре нигезендә жир кишәрлекләренә хокук ияләренә жир кишәрлегеннән, әлеге Кагыйдәләр белән шартлы рәвештә рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектыннан файдалану төрен сайлау хокукын бирә торган документ.

Территориаль зоналар – жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә алар өчен чиклә билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары куелган зоналар.

Гомуми файдалану территорияләре – чикләnmәгән затлар даирәсе тоткарлыксыз файдалана торган территорияләр (шул исәптән майданнар, урамнар, узу юллары, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар).

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр – Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39

статьясында билгелэнгән тәртиптә рөхсәт алу шарты белән, әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территорияль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә мөмкин булган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре.

2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләренең хокукый статусы һәм составы

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының «Суыксу авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре жирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

техник регламентлар (алар үз көченә кәргәнчә билгелэнгән тәртиптә - 2002 елның 27 декабрәндәге 184-ФЗ номерлы «Техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар);

Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары;

шәһәр төзелешен проектлау нормативлары;

«Суыксу авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә һәм Биектау муниципаль районының жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары.

3. Әлеге Кагыйдәләр үз эченә ала:

Кереш;

I Кисәк. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе;

II Кисәк. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары;

III Кисәк. Шәһәр төзелеше регламентлары;

Кушымталар.

4. Әлеге Кагыйдәләр «Суыксу авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен көйләүче яисә контрольдә тотучы вазыйфай затлар тарафыннан дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфай затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы

1. Әлеге Кагыйдәләр, аларның составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертәп, барлык физик һәм юридик, шулай ук вазыйфай затлар, дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнарына һәркем файдалана алырлык була.

2. «Суыксу авыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәмин итәләр:

әлеге Кагыйдәләренә жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү), башка рәсми мәгълүмат өчен билгелэнгән тәртиптә бастырып чыгару (халыкка житкерү), һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында урнаштыру;

«Суыксу авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу өчен мөмкинлекләр тудыру;

территорияль планлаштыруның Федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләр урнаштыру;

физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өземтәләр, шулай ук картографик материалларның кирәкле күчәрмәләрен һәм жирдән файдалану һәм төзелеш шартларын аерым жир

кишәрлекләренә һәм планировка структурасы элементларына карата характерлаучы аларның фрагментларын бирү. Өлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язма сорату буенча бирелә.

4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләренә үз көченә керү

1. Өлеге Кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) мизгелдән үз көченә керә.

2. Кагыйдәләр зуррак юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килми торган өлештә эшли.

5 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозу өчен җаваплылык

1. Өлеге Кагыйдәләренә бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

II Бүлек. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмәләр

6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре

Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы, «Суыксу авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Уставы, Биектау муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

Суыксу авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге (алга таба - жирлек Советы) жирле үзидарәсенә вәкилләк органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә вәкаләтләренә керә:

жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен, раслау.

Суыксу авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә башкарма органнарының (алга таба - жирлек Башкарма комитеты) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә вәкаләтләренә керә:

территорияне планлаштыру документларын әзерләүне һәм раслауны тәмин итү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында, башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш).

ж

и 4. Биектау муниципаль районы жирле үзидарәсе вәкилләк органнарының (алга таба - муниципаль район Советы) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә вәкаләтләренә керә:

л авыл жирлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен, шул исәптән Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләренә (өстәмәләренә) раслау:

к муниципаль район шәһәр төзелеш проектлауның жирле нормативларын раслау.

Биектау муниципаль районының жирле үзидарәсе башкарма органнарының (алга таба - муниципаль район Башкарма комитеты) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә вәкаләтләренә керә:

ң төзелешкә рөхсәтләр бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш);

ш муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеш объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда җавапкер (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш) жиберү;

р территорияне планлаштыру документларын раслау (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очракларда);

т

ө

з

е

муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең мәғлүмат системасын алып бару;

муниципаль ихтыяжлар өчен муниципаль район чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлау һәм тартып алу;

үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү турында я үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү яисә аны рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларына гражданнар законнарында каралган очрактарда, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына карата Кагыйдәләрдә, территорияне планлаштыру документларында, яисә мәжбүри таләпләренә туры китерү турында карар кабул итү;

жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру.

Әлеге Кагыйдәләр нигезендә муниципаль район Башкарма комитеты вәкаләтләренә шулай ук карыйлар:

жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәтләр бирү;

рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирү

7 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләре проекты эзерләү комиссиясе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләре проекты эзерләү комиссиясе (алга таба - Комиссия) Кагыйдәләр проекты эзерләүне оештыру, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты Житәкчесе карары нигезендә Кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максатында төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлеге Кагыйдәләр, Комиссия турындагы Нигезләмә, жирле үзидарә органнарының башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне эзерләүне оештыру;

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләләре буенча гражданнарның һәм юридик затларның тәкъдимнәрен карау;

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү;

ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмәләр эзерләү, тәкъдимнәр эзерләү һәм аларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә жирлек Башкарма комитеты Житәкчесенә жиберү;

Комиссия турында нигезләмә белән аңа йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары беркетмәгә имза салынган вакыттан үз көченә керә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле гамәлләрне гамәлгә ашыру өчен тәкъдимнәр була.

5. Комиссия эше турында мәғлүмат барлык кызыксынучы затлар өчен ачык булып тора.

8 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә элек барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата гамәл

1. Әлеге Кагыйдәләрне раслаганчы кабул ителгән жирле үзидарә органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өлештә кулланыла.

2. Жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты әлеге Кагыйдәләргә туры килми, әгәр:

аларның рөхсәт ителгән файдалану төрләре тиешле территорияль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә кермәсә;

аларның күләмнәре һәм параметрлары тиешле территорияль зонаның шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән иң чик күрсәткечләргә туры килмәсә.

3. Шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре яисә капиталъ төзелеш объектлары, рөхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яисә) максималъ) зурлыклары һәм иң чик параметрлары аларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү срогын билгеләмичә генә файдаланылырга мөмкин, моңа мондый жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалану кеше тормышы яисә сәламәтлеге өчен куркыныч, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очрактар керми.

4. Жир кишәрлекләреннән яисә капиталъ төзелеш объектларыннан, рөхсәт ителгән файдалану төрләреннән файдалану, иң чик (минималь һәм (яисә) максималъ) зурлыклары һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган очракта, кеше гомере яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч һәм куркыныч янаган очракта, федераль законнар нигезендә мондый жир участкаларын һәм объектларны куллануны тыю салынырга мөмкин.

5. Рөхсәт ителгән файдалану төрләре яисә чикле параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү, мондый объектларны тиешле территория зонасының шәһәр төзелеше регламентына туры китерү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

9 статья. Территориаль зоналар

1. Территориаль зоналар түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

жир кишәрлекләреннән гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләренә бер территорияль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

«Суыксу авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналарын һәм аларның планлаштырыла торган үсеш параметрларын;

барлыкка килгән территорияне планлаштыру һәм гамәлдәге жирдән файдалануны;

төрле категориядәге жирләрнең чикләренә планлаштырылган үзгәрешләрен;

аралаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капиталъ төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмауны;

мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проектларын.

2. Территориаль зоналарның чикләре түбәндәгеләр буйлап билгеләнә:

автомобиль юлларының, урамнарның, узу юлларының күчәрләре;

кызыл сызыктар;

жир кишәрлекләре чикләре;

табигать объектларының табигый чикләре;

торақ пунктларның чикләре;

муниципаль берәмлек чикләре;

башка чикләр.

3. Территориаль зоналарның чикләре һәр жир кишәрлегенә бер территорияль зонага каравы таләбен үтәп билгеләнә (территориаль зоналарның чикләре жир кишәрлекләре чикләрен кисеп үтәргә тиеш түгел).

4. Территориаль зоналар чикләре һәр жир кишәрлегенә бары тик бер территорияль зонага гына туры килү таләбенә жавап бирергә тиеш, чикләре жир законнары нигезендә территорияль зоналар чикләрен кисеп үтә ала торган жир кишәрлегеннән тыш.

5. Һәр территорияль зона өчен Кагыйдәләр белән шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

10 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары

1. Шәһәр төзелеше регламентында шулай ук жир кишәрлекләре өсләгендә булган һәм аларны төзү процессында һәм капиталъ төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсә кебек үк жир кишәрлекләренә хокукый режимы билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренә бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

муниципаль берәмлекләренә территориаль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарының һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

мәдәни мирас объектларын, шулай ук аеруча сакланучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләрен.

3. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламенты түбәндәге жир кишәрлекләренә кагылмый:

Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачыкланган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайлашу режимы турында карар кабул ителгән территорияләр чикләрендә;

гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

линияле объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линияле объектлар куелган; файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Тарихи жирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарга, дөвалау-савыктыру урыннары жирләренә һәм курортларга, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

6. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләр өчен билгеләнми:

урман фонды жирләре;

өслек сулары белән капланган жирләр;

запас жирләр;

махсус саклана торган табигать территорияләре жирләре (дөвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары жирләреннән тыш);

авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре;

махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре.

7. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләреннән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирле үзидарәнә вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Урман фонды жирләре составындагы жирләр яки жир кишәрлекләрен, махсус сакланучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан жирләрдән яисә жир кишәрлекләреннән файдалану (махсус сакланучы табигать территорияләре составына кертелгән торак пунктлар территорияләреннән тыш) тиешенчә урман хужалыгы регламенты, урман законнары нигезендә махсус сакланучы табигать территориясе турындагы нигезләмә, махсус сакланучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә билгеләнә.

8. Тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында күрсәтелә:

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган чикләүләр;

территориянең коммунал, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенә мөмкин булган минималь дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеш регламенты билгеләнә торган территорияль зона чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территорияль файдалана алу мөмкинлегенәң максималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре.

11 статья. Шәһәр төзелеш эшчәнлегенәң башка мәсьәләләренә карата жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренәң гамәле

1. Әлеге бүлектә күрсәтелгән очрактардан тыш, территорияль зоналар һәм шәһәр төзелеш регламентлары чикләре турындагы белешмәләр кулланыла:

территориянең кадастр планында жир кишәрлегенә яисә жир кишәрлекләрен урнаштыру схемасын эзерләгәндә (әлеге схема нигезендә төзелергә тиешле жир кишәрлекләренәң һәркайсына карата әлеге схеманы раслау турындагы карарда шул исәптән чикләрендә жир кишәрлегә төзелә торган территория зонасы күрсәтелә, яисә шәһәр төзелеш регламентының гамәле төзелә торган жир кишәрлегенә кагылмаса яисә төзелә торган жир кишәрлегә өчен шәһәр төзелеш регламенты, төзелә торган жир кишәрлегеннән файдалану төре билгеләнмәсә);

территорияне планлаштыру документларын эзерләгәндә (территорияне планлаштыру документларын эзерләү жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару Кагыйдәләре билгеләгән территорияль зоналарга карата гамәлгә ашырылырга мөмкин);

жер кишәрлекләренәң шәһәр төзелеш планнарын эзерләгәндә (жер кишәрлегенәң шәһәр төзелеш планы составында шул исәптән жир кишәрлегенә шәһәр төзелеш регламенты гамәлдә булган очракта, шәһәр төзелеш регламенты турында мәгълүмат күрсәтелә).

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре булмаган очракта, федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районнарның жирле әһәмияттәге объектларын, шәһәр төзелеш регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрендә һәм федераль законнарда каралган башка очрактардан тыш, төзелешкә рөхсәтләр бирүгә юл куелмый.

3. Шәһәр төзелеш регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган жирләргә карата Кагыйдәләр жир төзелеш эшләрен уздырганда жир кишәрлекләренә характеристика билгеләү максатыннан рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре билгеләнә.

4. Жирле үзидарә органнары Кагыйдәләренә раслау яки Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту турында карар кабул иткән очракта, әгәр мондый үзгәрешләр белән шәһәр төзелеш регламентын билгеләү яисә үзгәртү каралган булса, территорияль зоналарның чикләрен билгеләү яисә үзгәртү каралган булса, күчмәсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрына белешмәләр керту өчен документларны (аларда булган белешмәләренә) теркәү органына жиберергә тиеш.

III. Физик һәм юридик затларның жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртүе турында нигезләмәләр

12 статья. Төп нигезләмәләр

1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү күчмәсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы жир кишәрлегә яисә капитал төзелеш объекты турындагы белешмәләргә үзгәрешләр керту юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Тиешле территорияль зонага билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләре кулланылган шартта, рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләре тарафыннан мөстәкыйль рәвештә түбәндәге ысуллар белән гамәлгә ашырыла:

хокук иясе, рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турында гариза, хокукны билгели торган документлар, шулай ук тиешле жир кишәрлеген аерым территорияль зонага (Кагыйдәләрдән өзөмтәгә) кертү турында муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан бирелгән белешмә белән, әгәр тиешле территорияль зона турында белешмәләр күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында булмаса, кадастр исәбе органына мөрәжәгать итә;

хокук иясе жирле үзидарә органнарына мәгълүмат үзара хезмәттәшлеге тәртибендә жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты характеристикаларын үзгәртү турында белешмәләр жиберү өчен рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турындагы гариза белән мөрәжәгать итә.

3. Тиешле территория зонасы өчен шартлыча рөхсәт ителгән башка төргә кагылышлы рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы таләпләре һәм әлеге Кагыйдәләрнең 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

5. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның тиешле территорияль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалану төрләре исемлегендә булмаган барлык башка төрләре әлеге территорияль зона өчен рөхсәт ителмәгән булып тора һәм әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рөхсәт ителергә мөмкин.

13 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе

1. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлыча рөхсәт бирелүдә кызыксынучы физик яисә юридик зат (алга таба - файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт) комиссиягә файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында гариза жиберә. Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы гариза "Электрон имза турында" 2011 елның 6 апрелендәге 63-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жиберелергә мөмкин

2. Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты, әлеге статьяның нигезләмәләрен исәпкә алып, 2004 елның 29 декабрендәге 190-ФЗ номерлы РФ Кодексының 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

3. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар мондый тискәре йогынты куркынычына дучар булган жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре катнашында уздырыла.

4. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы шартлы рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләренең хокук ияләренә, әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә, һәм әлеге рөхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектының бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә хәбәрләр жиберә. Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү турында гаризасы алынган көннән соң жиде көннән дә соңга калмыйча жиберелә.

5. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы Суыксу авыл жирлеге Советы Уставы һәм (яисә) Суыксу авыл жирлеге Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә комиссия, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр эзерли һәм аларны муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жибәрә.

7. Әлеге статьяның 6 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житәкчесе мондый тәкъдимнәр кергән көннән алып өч көн эчендә мондый рөхсәтне файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәгә рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

8. Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнар мондый рөхсәт бирүдә кызыксынучы физик яки юридик зат күтәрә.

9. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның рөхсәт ителгән төре шәһәр төзелеше регламентына, ижтимагый фикер алышулар уздырылганнан соң яисә физик яисә юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар уздырганнан соң, шартлы рөхсәт ителгән файдалану төренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә кертелгән очракта, мондый затка куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар ижтимагый фикер алышулар уздырмыйча яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

10. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәр кергән көннән башлап мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата яисә мондый төзелешне жимергәнче яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче, файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирүгә юл куелмый, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм шушы хәбәрнамәне тапшырган жирле үзидарә органына үз белдеге белән төзелгән билгеләрнең булмавы йә ирекле корылманы жимерү турындагы дөгъваларны канәгатьләндерүдән баш тарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы көченә керүе хакында хәбәр жибәрелгән очрактан тыш.

11. Физик яисә юридик зат файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарга суд тәртибендә шикаять белдерергә хокуклы.

14 статья. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга, реконструкцияләүгә рөхсәт бирү тәртибе

1. Күләмнәре шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләренең минималь күләмнәреннән кимрәк яисә төзелеш алып бару өчен конфигурацияләре, инженерлык-геологик яисә башка характеристикалары уңайсыз булган булган жир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

1.1. Жир кишәрлекләренең хокук ияләре мондый тайпылыш рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылу, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү өчен рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы, әгәр мондый тайпылыш конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын бер яисә берничә чик параметрга бер мәртәбә реконструкцияләү максатларында ун проценттан артмаган үзгәртү кирәк булганда.

2. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылу, техник регламентлар, норматив техник документлар таләпләрен үтгәндә, аерым жир кишәрлеге өчен рөхсәт ителә.

Катларның иң чик саны, биналарның, корылмаларның чик биеклегә һәм федераль яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрендә капитал төзелеш объектларының архитектур чишелешләренә таләпләр өлешендә рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылу рөхсәт ителми.

3. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт алу белән кызыксынучы зат, Комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жиберә.

Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга, рөхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жиберелергә мөмкин.

4. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, рөхсәт бирү турындагы карар проекты, 2004 елның 29 декабрәндәге 190-ФЗ номерлы РФ Кодексының 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда, 2004 елның 29 декабрәндәге 190-ФЗ номерлы 39 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, каралырга тиеш. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан тайпылуга, рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнарны мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат түли.

5. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә, рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турында карар проекты буенча комиссия мондый фикер алышулар яки тыңлаулар бетеп унбиш эш көне эчендә, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәт бирү турында яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә жирлек Башкарма комитеты житәкчесе мондый тәкъдимнәр кергән көннән жиде көн эчендә рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турында яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

7. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан рөхсәтсез төзелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәр кергән көннән башлап, мондый корылма урнашкан жир кишәрлегенә карата рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү әлеге хәбәрнамәне карау нәтижеләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм шушы хәбәрнамәне тапшырган жирле үзидарә органына үз белдеге белән төзелгән билгеләрнең булмавы я ирекле корылманы жимерү турындагы дөгваларны канәгатьләндерүдән баш тарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы көченә керүе хакында хәбәр жиберелгән очрактардан тыш рөхсәт ителми.

8. Физик яисә юридик зат рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарга суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хоуклы.

9. Әгәр мондый тайпылыш аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры килмәсә, рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү рөхсәт ителми.

IV БҮЛЕК. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү турында нигезләмәләр

15 статья. Төп нигезләмәләр

1. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территорияләрне тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы (кварталлар, микрорайоннар, башка элементлар) элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориаль зоналарның һәм (яисә) муниципаль районнарны территориаль планлаштыру схемаларында билгеләнгән жирләрдән файдалану һәм (яисә) территорияләрне территориаль планлаштыру схемаларында билгеләнгән планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементларына, жирлекләренә, шәһәр округларының генераль планнарына карата функциональ зоналарга, аны комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлек каралган территориягә карата гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре нигезендә (линияле объектларны урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру документларын эзерләүдән тыш); коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, техник регламентлар, кагыйдәләр жыентыклары таләпләре нигезендә; Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектларының инженерлык тикшеренүләре материалларын һәм нәтижәләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документлары төрләренә түбәндәгеләр керә:

территорияне планлаштыру проекты;

территорияне межалау проекты.

5. Территорияне планлаштыру проекты эзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

планлаштыру структурасы элементларын аерып чыгару;

гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү (кызыл линияләр билгеләү юлы белән);

капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү;

территорияне планлаштырып үстерүнең характеристикаларын һәм чиратын билгеләү.

6. Территорияне межалау проекты эзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә чикләре урынын билгеләү;

чикләрендә яңа капитал төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырылмаган төзелеш территорияләре өчен кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, туктату, шулай ук территориясе чикләрендә урнашкан жир кишәрлеге барлыкка килүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйле рәвештә кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлек алып бару каралмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен, мондый билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә генә китерә торган шарт.

Территорияне межалау проекты эзерләгәндә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә чикләре урынын билгеләү эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен шәһәр төзелеше регламентлары һәм жир кишәрлекләрен бүлеп бирү нормалары, федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында билгеләнгән төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә башка таләпләр, техник регламентлар, кагыйдәләр жыентыклары нигезендә гамәлгә ашырыла.

7. Территорияне планлаштыруның расланган проектлары һәм ызанлау проектлары нигезендә жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләргә территориаль зоналарның чикләрен һәм рөхсәт ителгән төзелеш объектларын төзүнең һәм реконструкцияләнең рөхсәт ителгән иң чик параметрларының шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән өлешендә үзгәрешләр кертүгә хокукы.

8. Территорияне планлаштыру документларына, эчтәлегенә, эзерләү һәм раслау тәртибенә карата гомуми таләпләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар белән билгелән.

V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр

16 статья. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар

1. Кешенең унай яшәү шартларына хокукларын саклау, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренәң хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатларында генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне межалау кагыйдәләре проектлары, территорияләргә төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлегенән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектларына, рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары (алга таба шулай ук әлеге статьяда - проектлар) буенча муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукый акты нигезендә һәм, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезләмәләрен исәпкә алып, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрелә, моңа Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактар керми.

2. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияләргә межалау проектлары, территорияләргә төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар буенча ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булып әлеге проектлар эзерләнгән территориядә даими яшәүче гражданның, әлеге территория чикләрендәге жир кишәрлекләренәң һәм (яисә) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләре, шулай ук күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлешенә булган биналарның хокук ияләре тора.

3. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары, рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары буенча жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларында катнашучылар булып, чикләрендәге жир кишәрлегенә яисә капитал төзелеш объектын урнашкан, аларга карата күрсәтелгән проектлар эзерләнгән жир кишәрлегенә тоташучы жир кишәрлекләргә чикләрендә даими яшәүче гражданның, мондый жир кишәрлекләренәң һәм (яисә) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләре, әлеге проектлар эзерләнгән капитал төзелеш объектынның бер өлешенә булган биналарның хокук ияләре, ә РФ Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясындагы 3 өлешендә каралган очракта, шулай ук әлеге проектларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясау куркынычы булган жир кишәрлекләренәң һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре торалар.

Ижтимагый фикер алышулар уздыру һәм гавами тыңлаулар уздыру тәртибе, беркетмәне эзерләү һәм ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә билгеләнә.

РФ Шәһәр төзелеше кодексы нигезләмәләре нигезендә муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы норматив хокукый акты белән билгеләнә:

1) ижтимагый фикер алышуларны яисә проектлар буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе;

2) ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыручы;

- 3) ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы;
- 4) рәсми сайт һәм (яисә) мәгълүмат системалары;
- 5) ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәрләр урнаштырылган мәгълүмати стендларга таләпләр;
- б) ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итү рәвеше, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсен эзерләү тәртибе һәм формасы, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә эзерләү тәртибе һәм формасы;
- 7) ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясен уздыру тәртибе, шулай ук ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләргә консультация бирү тәртибе.

17 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы норматив хокукый акты белән билгеләнгән тәртиптә 2004 елның 29 декабрдәге 190-ФЗ номерлы РФ кодексының 5.1 һәм 28 статьялары һәм әлеге статьяның 2 һәм 3 өлешләре нигезендә уздырыла.

2. Кагыйдәләр проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар дәвамлылығы мондый проект басылып чыккан көннән кимендә бер һәм өч айдан артык булмаган вакыт тәшкил итә.

3. Конкрет территорияль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр кертү өлешендә Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар мондый шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территория зонасы чикләрендә уздырыла. Бу очрактарда ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы бер айдан артык була алмый.

4. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар тәмамлангач, комиссия, мондый ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның нәтижәләрен исәпкә алып, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектына үзгәрешләр кертүне тәмин итә һәм күрсәтелгән проектны башкарма комитет житәкчесенә тапшыра. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектына мәжбүри кушымталар булып ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар беркетмәсе һәм ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә тора, моңа 29.12.2004 N 190-ФЗ номерлы РФ кодексы нигезендә аларны үткөрү таләп ителмәгән очрактар керми.

5. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты һәм әлеге статьяның 4 өлешендә күрсәтелгән мәжбүри кушымталар тапшырылганнан соң ун көн эчендә башкарма комитет житәкчесе күрсәтелгән проектны жирле үзидарәненә вәкиллеке органына жибәрү яисә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектына кире кагу турында һәм аны кабат тәкъдим итү датасын күрсәтеп, эшләр бетерергә жибәрү турында карар кабул итәргә тиеш.

б. "Суыксу жирлегенә" муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелеш комиссиясе (алга таба - Комиссия) әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне эшләү, килештерү һәм фикер алышуны тәмин итү, жирлек территорияләрен шәһәр төзелеш зоналаштыру мәсьәләләрен хәл итү буенча тәкъдимнәрне карау һәм эзерләү, шулай ук жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләрен хәл итү буенча тәкъдимнәр эзерләү максатларында төзелә һәм Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе каршындагы даими эшләрчә консультация органы (алга таба - Башкарма комитет Житәкчесе) булып тора.

7. Комиссия үз эшчәнлеген әлеге Кагыйдәләр, Башкарма комитет Житәкчесе раслаган Комиссия турындагы нигезләмә нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия:

- гавами тыңлаулар уздыруны оештыра;
- жир кишәрлегенән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы гаризаны карый;
- рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларынан читкә тайпылуға, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы гаризаны тәртиптә карый;
- Әлеге Кагыйдәләрнең 20 статьясында билгеләнгән тәртиптә үзгәрешләр кертү турында яки үзгәрешләр кертү хакында тәкъдимнәрне кире кагу турында Башкарма комитет Житәкчесенә тәкъдимнәр әзерли;
- әлеге Кагыйдәләрне гамәлгә ашыруға һәм кулланыуға бәйлә муниципаль хокукий актлар, башка документлар проектларын әзерләүне оештыра;
- кирәкле мәгълүматны соратып ала;
- башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

18 статья. Жир кишәрлекләренән һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү һәм жир кишәрлегенән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе

1. Жир кишәрлекләренән һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен мондый файдалануның башка төренә үзгәртү, техник регламентлар таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр төзелеш регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жир кишәрлекләренең һәм капиталъ төзелеш объектларының хокук ияләре тарафыннан жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләре, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, өстәмә рөхсәтләрдән һәм килештерүләрдән башка мөстәкыйль рәвештә сайлана.

3. Шәһәр төзелеш регламентлары гамәлдә булмаган яисә алар өчен шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләренән һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар мондый файдалануның башка төренә федераль законнар нигезендә кабул ителә.

3. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирелүдә кызыксынуучы физик яисә юридик зат (алга таба - файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт) Комиссиягә файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында гариза жиберә.

4. Комиссиягә файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында гариза кәргән көннән соң өч көн эчендә мондый гаризаның күчәрмәсе Башкарма комитетның шәһәр төзелеш эшчәнлегә өлкәсендә вәкаләтле структур бүлекчәсенә жир кишәрлегенән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның күздә тотыла торган төренең техник регламентларга, законнар таләпләренә һәм шәһәр төзелеш эшчәнлегә өлкәсендәге норматив хокукий актларга туры килүе турында бәяләмә әзерләү өчен жиберелә. Бәяләмә гаризаның күчәрмәсен Комиссиядән алган көннән соң бер ай эчендә әзерләнә һәм Комиссиягә жиберелә.

5. Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты РФ Шәһәр төзелеш кодексында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектын файдалануның рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар мондый тискәре йогынты куркынычы янаган жир кишәрлекләренең һәм капиталъ төзелеш объектларының хокук ияләре катнашында уздырыла.

6. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы шартлы рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлегә белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләренең хокук ияләренә, әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлегә белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капиталъ төзелеш

объектларының хокук ияләренә, һәм әлеге рәхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектларының бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә хәбәрләр жибәрә. Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү турында гаризасы алынган көннән соң ун көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

7. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

8. Куллануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә комиссия, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәтне файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр эзерли һәм аларны башкарма комитеты житәкчесенә жибәрә.

9. Әлеге статьяның 8 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә башкарма комитеты житәкчесе мондый тәкъдимнәр кергән көннән алып өч көн эчендә файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт яисә мондый рәхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында (муниципаль берәмлекнең рәсми сайты булган очракта) урнаштырылырга тиеш.

10. Файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнарны мондый рәхсәт бирүдә кызыксынучы физик яки юридик зат күтәрә.

11. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төре шәһәр төзелеше регламентына, ижтимагый фикер алышулар уздырылганнан соң яисә физик яисә юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар уздырганнан соң, шартлы рәхсәт ителгән файдалану төренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә кертелгән очракта, мондый затка куллануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турында карар ижтимагый фикер алышулар уздырмыйча яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

12. Физик яисә юридик зат файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарга суд тәртибендә шикаять белдерергә хокуклы.

19 статья. Рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт алу тәртибе

1. Күләмнәре шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләренең минималь күләмнәреннән кечерәк булган яки конфигурациясе, инженер-геологик яисә башка характеристикалары төзелеш өчен уңайсыз булган жир кишәрлекләре ияләре рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәтләр алырга хокуклы.

2. Техник регламентлар таләпләрен үтәгәндә, рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылу аерым жир кишәрлеге өчен рәхсәт ителә.

3. Рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү турында карар проекты РФ Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү турындагы карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнарны мондый рәхсәт алу белән кызыксынучы физик яисә юридик зат күтәрә.

4. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә, рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча комиссия мондый рөхсәт бирү турында яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, тәкъдимнәр эзерли һәм күрсәтелгән тәкъдимнәргә жирле администрация башлыгына жиберә.

5. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр кәргән көннән алып жиде көн эчендә башкарма комитет житәкчесе рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, карар кабул итә.

6. Физик яисә юридик зат рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарга суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару Кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр

20 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү 31 статьяда һәм Ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар РФ 29.12.2004 N 190-ФЗ каралган тәртиптә, әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләргә исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

2. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләсен карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) кагыйдәләргә жирлекнең генераль планы һәм муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасының күрсәтелгән генераль планга һәм территорияль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән туры килмәве;

1.1) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органынан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен мәжбүри булган кагыйдәләрдә жиберелгән аэродром яны территориясендә урнашкан күчмәсез милек объектларыннан файдалануны чикләү очракларын бетерү турында күрсәтмә керүе;

2) территорияль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керү;

3) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырылган территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренен урнашу урыны турындагы белешмәләргә күчмәсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренен урнашу урынын тасвирлауға туры килмәве;

4) шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан, Бердәм дәүләт реестрындагы күчмәсез мөлкәтнең мондый зоналар, территорияләр чикләрендә күчмәсез мөлкәт объектларыннан файдалануның чикләүләре федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану чикләүләренен туры килмәве;

5) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның гамәлдә булуын билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясә чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү;

6) территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителүе.

3. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр комиссиягә жиберелә:

1) федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан, кагыйдәләр федераль әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда;

2) жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләре региональ эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына каршылык күрсәтә алган очрақларда, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

3) кагыйдэләр муниципаль районның жирле эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан;

4) жирлекнең тиешле территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очрақларда жирле үзидарә органнары тарафыннан;

5) физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә яки кагыйдэләрне куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокук ияләренә зыян салынса, жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хакы кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмаган очрақларда;

б) вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы яисә Россия Федерациясе төзегән һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыруны тәмин итүче юридик зат (алга таба - Россия Федерациясе билгеләгән юридик зат) тарафыннан;

7) Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенә иң югары башкарма органы, территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән жирле үзидарә органы, Россия Федерациясе субъекты төзегән һәм территорияне комплекслы үстерү турында Россия Федерациясе субъекты кабул иткән карарны гамәлгә ашыруны тәмин итүче юридик зат (алга таба - Россия Федерациясе субъекты билгеләгән юридик зат), яисә территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзелгән зат белән гамәлгә ашыруны тәмин итүче зат тарафыннан.

3.1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләре федераль эһәмияттәге объектларны, региональ эһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле эһәмияттәге объектларын территориаль планлаштыру документларында каралган жирлек территорияләрендә урнаштыру мөмкинлегә (линияле объектлардан тыш) 29.12.2004 190-ФЗ номерлы РФ Кодексының 31 статьясының 3.1 өлеше нигезендә тәмин ителмәгән очрақта, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле жирле үзидарә органы жирлек башлыгына күрсәтелгән объектларны урнаштыруны тәмин итү максатларында кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү турындагы таләпне юллай.

3.2. Әлеге статьяның 3.1 өлешендә каралган очрақта, жирлек башлыгы әлеге статьяның 3.1 өлешендә күрсәтелгән таләпне алган көннән алып утыз көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне тәмин итә.

3.3. Әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында һәм 3.1 өлешендә каралган очрақларда жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында проектны эзерләү хакында карар кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару һәм әлеге статьяның 4 өлешендә каралган комиссиянең бәяләмәсен эзерләү таләп ителми.

3.4. Территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыру максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очрақта, шул исәптән Шәһәр төзелеш кодексының 30 статьясындагы 5.2 өлеше нигезендә, мондый үзгәрешләр территорияне планлаштыру проекты расланган көннән алып аны комплекслы үстерү максатларында туксан көннән дә соңга калмыйча кертелергә тиеш.

4. Комиссия жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында тәкъдимнәр кәргән көннән алып егерме биш көн эчендә бәяләмә эзерли, ул жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында тәкъдимне яисә, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, мондый тәкъдимне кире кагу турында рекомендацияләренә үз эченә ала, һәм бу бәяләмәне башкарма комитет житәкчесенә жиберә.

4.1. Әлеге кагыйдәләрне аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануны чикләүләр белән туры китерүне күздә тоткан жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект комиссия тарафыннан каралырга тиеш түгел.

5. Башкарма комитет житәкчесе, комиссия бәяләмәсендәге рекомендацияләрне исәпкә алып, егерме биш көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турында яисә, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында тәкъдимне кире кагу хакында карар кабул итә һәм мондый карарның күчermәсен мөрәжәгать итүчеләргә жиберә.

6. Башкарма комитет житәкчесе, әлеге статьяның 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләнгән федераль башкарма хакимиятнең күрсәтмәсе кергәннән соң, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Әлеге статьяның 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмәгә башкарма комитет житәкчесе судка шикаять бирергә мөмкин.

7. Жирле үзидарә органына дәүләт хакимиятенең башкарма органыннан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органыннан үз белдеге белән төзелгән корылманы ачыклау турында 29.12.2004 № 190-ФЗ номерлы РФ Кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән хәбәрnamә кергән көннән алып, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә чикләрендә шундый корылма урнашкан территориаль зонага карата жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен, аны сүткәнче яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче мондый корылманы файдалану төре һәм параметрлары аларга туры килгән рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларын билгеләүне күздә тоткан үзгәрешләр кертү рөхсәт ителми, әгәр әлеге хәбәрnamәне карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенең башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә 29.12.2004 N 190-ФЗ номерлы РФ Кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм шушы хәбәрnamәне алардан алган жирле үзидарә органына, үзбелдекле төзелеш билгеләре булмау яки суд карарының үз белдеге белән төзелгән корылманы жимерү турындагы дөгъваларны канәгатьләндерүдән баш тарту яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы карары законлы көченә керүе турында белдерү жиберелгән очрактардан тыш.

8. Әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган очрактарда дәүләт хакимияте башкарма органы яисә жирле үзидарә органы территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен билгеләүгә, федераль эһәмияттәге тарихи жирлекләр, региональ эһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрен раслауга вәкаләтле орган, жирле администрация башлыгына территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән, федераль эһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ эһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен аерып алу өлешендә жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү билгеләү турындагы таләпне жиберә.

9. Әлеге статьяның 8 өлешендә каралган мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында таләп кергән, хокукларны теркәү органыннан территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның гамәлдә булуын билгеләү, үзгәртү яисә туктату турында белешмәләр кергән очракта яки әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен нигезләр ачылган көннән соң, башкарма комитет житәкчесе жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында проектны эзерләү хакында карар кабул итәргә тиеш.

10. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен чагылдыру, мәдәни мирас объектлары территорияләрен, федераль эһәмиятле тарихи жирлекләр территорияләрен, региональ эһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләрен, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның чикләүләрен билгеләү өлешендә жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару

кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү срогы әлеге статьяның 8 өлешендә каралган таләп кәргән көннән, мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында хокукларны теркәү органынан территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның гамәлдә булуын билгеләү, үзгәртү яисә туктату турында белешмәләр кәргән, яки әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү өчен нигезләр ачыкланган көннән алып алты айдан да арта алмый.

VII БҮЛЕК. Жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезләмәләр

21 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрына кертү

1. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр кертү кагыйдәләре күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрына "Күчемсез милекне дәүләт теркәве турында" 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 32, 34 статьялары нигезләмәләре белән билгеләнә.

2. Әлеге Кагыйдәләр белән, шул исәптән күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре, торак пунктлар яисә муниципаль берәмлекләрнең чикләре урынын билгеләүдәге хаталарны исәпкә алып, территориаль зоналар билгеләнә.

Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында белешмәләре булмаган торак пунктлар чикләренә карата аларның чикләрен билгеләүдәге хаталар исәпкә алынмый.

Кушымта
Татарстан Республикасы Биектау
муниципаль районы Советының
2021 елның 02 апрелендәге 70
номерлы карары белән расланды

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«СУЫКСУ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕН

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

2 том

ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ
ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

2021 ел

ЭЧТӘЛЕК

II КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ 29

БҮЛЕК. «Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары.....	29
статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	29
23 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре	30
24 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, тарихи жирлекләр территорияләре чикләре, мәдәни мирас объектларын саклау зоналары чикләре	30
КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ	31
БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрән, жир кишәрлекләрененң иң чик күләмнәрән һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларын билгеләү, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү өлешендә Шәһәр төзелеше регламентлары	31
25 статья. Шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территориаль зоналар ...	31
26 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар ..	41
27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар	43
БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр	45
28 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.....	45
29 статья. Инженерлык һәм транспорт инфраструктурасының линияле объектларының санитар аермалары	46
30 статья. Табигый факторлар йогынтысы буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш файдалануны чикләүләр	46
31 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү ...	48
БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәмин ителеш дәрәжәсененң исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсененң исәп-хисап күрсәткечләре.....	48
32 статья. Төп нигезләмәләр.....	48
БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрән тасвирлау	48
33 статья. Төп нигезләмәләр.....	48
КУШЫМТАЛАР.....	66
1 кушымта. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Территориаль зоналар... ..	66
2 кушымта. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре	66

3

к
у
ш
ы
м
т
а

II КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ

VIII БҮЛЕК. «Суыксу авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясенен шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

22 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлеге Кагыйдәләренен аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Күрсәтелгән картада территориаль зоналарның чикләре һәм аларның код билгеләре сурәтләнгән. Территориаль зоналарның чикләре әлеге Кагыйдәләренен 9 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

3. «Суыксу авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә тәкъдим ителгән һәм Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтелгән территориаль зоналар составына керә: шәһәр төзелешен регламенты билгеләнә торган территориаль зоналар; шәһәр төзелешен регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар; шәһәр төзелешен регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар.

Шәһәр төзелешен регламенты билгеләнә торган территориаль зоналар:

Ж1 – индивидуаль торак төзелешен зонасы;

ОД1 – күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелешен зонасы;

КО – коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары зоналары;

И1 – транспорт инфраструктурасы зоналары;

С2 – авыл хужалыгын тәмин итү объектлары зонасы;

СХ2 – авыл хужалыгы житештерүе объектлары зонасы;

СХ3 – бакчачылык зонасы;

Р1 – табигый ландшафтлар зонасы;

СН1 – махсус билгеләнеш зонасы.

Шәһәр төзелешен регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар:

Юк.

Шәһәр төзелешен регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар:

СХ1 – авыл хужалыгы жирлекләре зоналары;

ЛФ – урман фонды зонасы;

ВО – су объектлары зоналары.

4. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында, мондый эшчәнлекне гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта, чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр мәжбүри тәртиптә билгеләнә. Мондый территорияләренен чикләре бер яки берничә территориаль зона чикләрендә билгеләнә. Мондый территорияләргә карата Шәһәр төзелешен кодексы нигезендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыруны күздә тоткан бер яисә берничә шартнамә төзелә.

Территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр чикләре жирле үзидарәнен вәкаләтле органы территорияне комплекслы үстерү турындагы карары һәм территорияне комплекслы үстерү турындагы шартнамә нигезендә эзерләнгән территорияне планлаштыру документлары нигезендә жирле үзидарәнен вәкаләтле органы һәм ачык аукционда жинүче арасында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзү хокукына ия булган яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелешен кодексы нигезендә мондый шартнамә төзү хокукына ия башка затлар арасында төзелгән территорияне планлаштыру документлары нигезендә билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Суыксу авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге чикләрендә ачыкланмаган, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләр материалларында чагылдырылмаган.

23 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора (2 нче кушымта).

2. Күрсәтелгән картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре сайлап алынган, алар Россия Федерациясе законнары нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануга өстәмә чикләүләр сала.

3. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан, характеристикалары законнарда, башка норматив хокукый актларда билгеләнгән куллану режимына туры килми торган жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары әлеге Кагыйдәләргә туры килми торган булып саналалар.

4. Күрсәтелгән Шәһәр төзелешен зоналаштыруның Картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән тыш, мәдәни мирас объектларының, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектларның, тарихи жирлекләр территорияләре чикләренәң урыны чагылдырыла.

24 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, тарихи жирлекләр территорияләре чикләре, мәдәни мирас объектларын саклау зоналары чикләре

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасында мәдәни мирас объектларын саклау зоналары чикләре күрсәтелә.

«Суыксу авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының билгеләнгән чикләре булмаганга күрә, әлеге Карта эзерләнми.

III КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

IX БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрән, жир кишәрлекләренән иң чик күләмнәрән һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларын билгеләү өлешендә Шәһәр төзелеше регламентлары

25 статья. Шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территорияль зоналар

1. Ж1 – Индивидуаль торак төзелеше зонасы

1.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлекләренән иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренән коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренән исеме *	Жир кишәрлекләренән иң чик күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегенән күләме	катларның иң чик саны һәм төзелешнән чик биеклегә	төзелешнән максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Основные виды разрешенного использования					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	минималь – 1000 кв. м; максималь – 5000 кв. м.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнән иң чик биеклегә - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биеклегә). Коймаларның максималь биеклегә - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәрәнә чыгуы жир кишәрлегә яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенән башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнән һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	минималь – 1000 кв. м; максималь – 5000 кв. м.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнән иң чик биеклегә - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биеклегә). Коймаларның максималь биеклегә - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәрәнә чыгуы жир кишәрлегә яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенән башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнән һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләрә					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
2.7.1	Гараж билгеләнешендәгә объектлар	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр

12.0	Гомуи файдаланудагы жир кишәрлекләр (территорияләр)	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр					
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеш	минималъ – 1000 кв. м.; максималъ – билгеләнми	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 4 (мансардны да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 15 м; Койманың максималъ биеклеге - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә
2.3	Блокланган торак төзелеш	минималъ – 1000 кв. м; максималъ – 2500 кв. м. <i>Күрсәтелгән куләмнәр бер блокка карата кулланыла</i>	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биеклеге). Коймаларның максималъ биеклеге - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәрәнә чыгуучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуи белем бирү	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә
13.1	Яшелчәчелек алып бару	минималъ – 600 кв. м.; максималъ – 5000 кв. м.	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр

* Россия Федерациясе Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрдәгә 540 номерлы боерыгы белән расланган жир
кишәрлекләрнен рөхсәт ителгән файдалану төрләрә Классификаторы нигезендә

1.2. Башка таләпләр:

Минималъ ераклыктар:

2 - 3 катлы биеклектәгә торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 катлы биеклектә йортларның озын яклары арасында: 20 м дан да ким булмаган;

балалар уеннары өчен мәйданчыктан алып торак биналарга кадәр - 12 м;

өлкәннәр өчен ял итү мәйданчыгыннан - 10 м;

автомобиль кую мәйданчыкларыннан - 10 м;

спорт белән шөгьльләнү өчен мәйданчыктан 10 метрдан 40 метрга кадәр;

хужалык максатлары өчен мәйданчыктан - 20 м;

калдыктар өчен контейнерлар булган мәйданчыктан алып торак йортлар, балалар
учреждениеләре участоклары чикләренә кадәр, яшелләндерелгән мәйданчыктан - кимендә 50 м,
эмма 100 м дан артык түгел.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, барлык ярдәмче корылмаларны
урамнар ягыннан урнаштыру рөхсәт ителми.

Социаль, коммуналь-көнкүрөш, административ һәм башка билгеләнештәге рөхсәт ителгән объектлар торак йортларның аскы ике катында урнаша ала яки, әгәр аларның килүчеләргә торак (ишегалды) территориясеннән аерым керү урыны, автотранспортны вакытлыча кую өчен ачык кунак автостоянкаларын оештыру өчен подъездлар һәм майданчыклары булган очракта, янкорма итеп төзелә ала.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

2. ОД1 – Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы

2.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә иң чик (минимал һәм (яисә) максимал) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренә коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренә исеме *	Жир кишәрлекләренә иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлек күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максимал проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минимал чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.2	Социаль хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.3	Көнкүрөш хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.5	Белем һәм мәгариф	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
3.6	Мәдәни үсеш	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.7	Дини файдалану	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
3.8	Ижтимагый идарә	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр

4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.7	Кунакханә хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
5.1	Спорт	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
8.3	Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
2.7.1	Гараж билгеләнешендәге объектлар	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.9	Автотранспортка хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	минималь – 1000 кв. м; максимал – 5000 кв. м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклегенә - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биеклегенә). Коймаларның максимал биеклегенә - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлегенә яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	минималь – 1000 кв. м.; максимал – билгеләнмиләр	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансардны да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биеклегенә - 15 м; Койманың максимал биеклегенә - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	минималь – 1000 кв. м; максимал – 5000 кв. м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклегенә - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биеклегенә). Коймаларның максимал биеклегенә - 2,0 м.	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлегенә яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.

2.3	Блокланган торак төзелеше	минималь – 1000 кв. м; максималь – 1500 кв. м. Күрсәтелгән күләмнәр бер блокка карата кулланыла	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансардны да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яксы түбәле), 4,5 м (скат түбәле, конёкта биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенең башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки биналарның, төзелешләрнең һәм корылмаларның кызыл линия буенча урнашуы рөхсәт ителә.
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күчел ачу үзәкләре (комплекслар))	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.3	Базарлар	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.8	Күчел ачулар	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.9.1	Юл сервисы эшчәнлеге	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
6.4	Азык-төлек сәнәгате	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнмиләр	60 %	билгеләнмиләр

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

2.2. Башка таләпләр:

Минималь ераклыklar:

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кызыл линиядән төп төзелешкә кадәр - 10 м;

стационарлы дөвалау учреждениеләре өчен кызыл сызыктан төп төзелешкә кадәр - 30 м;

2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 катлы йортларның озын яклары арасында: 20 м дан да ким булмаган биеклектә;

стационары һәм башка ижтимагый һәм торак биналары булган дөвалау учреждениесе арасындагы ераклык - 50 метрдан да ким түгел.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

3. КО – Коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары зонасы

3.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яксы) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренен коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме *	Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					

3.1	Коммуналь хезмэт күрсэтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
Рөхсэт ителгән файдалануның ярдәмче төрләр					
билгеләнмиләр					
Рөхсэт ителгән файдалануның шартлы рөхсэт ителгән төрләр					
билгеләнмиләр					

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсэт ителгән файдалану төрләрә Классификаторы нигезендә

3.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләрә нигезендә билгеләнә.

4. И1 – Транспорт инфраструктурасы зонасы

4.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәрә һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсэт ителгән файдалану төренәң коды *	Рөхсэт ителгән файдалану төренәң исемә *	Жир кишәрлекләренәң иң чик күләмнәрә һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегә күләмә	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биелегә	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсэт ителгән файдалануның төп төрләрә					
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
7.3	Су транспорты	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
4.9	Автотранспортка хезмэт күрсэтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
4.9.1	Юл сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
Рөхсэт ителгән файдалануның ярдәмче төрләрә					
8.3	Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
Рөхсэт ителгән файдалануның шартлы рөхсэт ителгән төрләрә					
билгеләнмиләр					

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсэт ителгән файдалану төрләрә Классификаторы нигезендә

4.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләрә нигезендә билгеләнә.

5. С2 – Авыл хужалыгын тәэмин итү объектлары зонасы

5.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәрә һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән фэйдалану төрөнөң коды *	Рөхсәт ителгән фэйдалану төрөнөң исеме *	Жир кишәрлекләренөң иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнөң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнөң иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегө күләме	катларның чик саны һәм төзелешнөң чик биеклегө	төзелешнөң максималъ проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималъ чигенүләр
Рөхсәт ителгән фэйдалануның төп төрләре					
1.14	Авыл хужалыгын фәнни тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкөртү	билгеләнми	билгеләнмиләр	60 %	билгеләнмиләр
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	60 %	билгеләнмиләр
3.10	Ветеринар хөзмәтө күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән фэйдалануның ярдәмчө төрләре					
3.1	Коммуналъ хөзмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
12.0	Гөмуни фэйдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән фэйдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнмиләр					

* Россия Федерациясө Икътисадый үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрөндөгө 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән фэйдалану төрләре Классификаторы нигезендө

5.2. Әлегө статьяда жайга салынмаган күрсәткөчләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шөһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендө билгеләнә.

6. СХ2 – Авыл хужалыгы житештерүе объектлары зонасы

6.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән фэйдалану төрләре; жир кишәрлекләренөң иң чик (минималъ һәм (яисө) максималъ) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнөң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнөң иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән фэйдалану төрөнөң коды *	Рөхсәт ителгән фэйдалану төрөнөң исеме*	Жир кишәрлекләренөң иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнөң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнөң иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегө күләме	катларның чик саны һәм төзелешнөң чик биеклегө	төзелешнөң максималъ проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималъ чигенүләр
Рөхсәт ителгән фэйдалануның төп төрләре					
1.7	Төрлекчөлөк	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.12	Умартачылык	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.13	Балык үрчөтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.3	Яшелчөчөлөк	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән фэйдалануның ярдәмчө төрләре					

3.1	Коммуналь хезмэт күрсэтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
1.14	Авыл хужалыгын фәнни тээмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	билгеләнми	билгеләнмиләр	60 %	билгеләнмиләр
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тээмин итү	билгеләнми	билгеләнмиләр	60 %	билгеләнмиләр

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

6.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

7. СХЗ – Бакчачылык зонасы

7.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минимал һәм (яисә) максимал) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренен коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренен исеме *	Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максимал проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минимал чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
13.1	Бакчачылык алып бар	минимал – 600 кв. м; максимал – 5000 кв. м	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
1.16	Кыр кишәрлекләрендә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
3.1	Коммуналь хезмэт күрсэтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
12.0	Гомуми файдалану жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнмиләр					

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

7.2. Элеге статьяда жайга салынмаган күрсәткөчләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

8. P1 – Табигый ландшафтлар зонасы

8.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме *	Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегә күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклегә	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
9.1	Табигать территорияләрен саклау	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
11.0	Су объектлары	билгеләнмиләр			
11.1	Су объектларыннан уртак файдалану	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
5.2	Табигый-танып белу туризмы	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр

* Россия Федерациясә Икътисадый үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрәндәгә 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

8.2. Башка таләпләр:

Капиталъ булмаган корымалар, вакытлы павильоннар урнаштырганда, яшел утыртмаларны бөтерү рөхсәт ителми.

Элеге статьяда жайга салынмаган күрсәткөчләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

9. СН1 – Махсус билгеләнешле зона

9.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану	Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме *	Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары

у төрөнөң коды *		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
12.1	Ритуаль эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
12.2	Махсус эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
4.9	Автотранспортка хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнмиләр	100 %	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнмиләр					

* Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрендәге 540 номерлы бөерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

9.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

26 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территорияль зоналар

1. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территорияль зоналар муниципаль берәмлек территориясендә күрсәтелмәгән.

27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территорияль зоналар

1. СХ1 – Зона сельскохозяйственных угодий

1.1. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясы нигезендә авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләренә карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми.

Россия Федерациясе Жир кодексының 79 статьясы нигезендә авыл хужалыгы жирләре - чөчүлекләр, печәнлекләр, көтүлекләр, ятмалар, күпьяллык үсентеләр (бакчалар, виноградлыктар һәм башкалар) биләгән жирләр.

Россия Федерациясе Жир кодексының 77 статьясы нигезендә авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составында авыл хужалыгы жирләреннән тыш, шулай ук эчке хужалык юллары, коммуникацияләр, жирләренә тискәре йогынтыдан саклау өчен билгеләнгән урман утыртмалары, су объектлары (шул исәптән агымсуларда су тоткарлау корылмалары белән төзелгән һәм буа аквакультурасын башкару максатларында файдаланыла торган буалар), шулай ук авыл хужалыгы продукциясен житештерү, һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар биләгән жир кишәрлекләре дә бирелә.

Шулай итеп, авыл хужалыгы жирләре булмаган жирләр өчен әлеге Кагыйдәләр өчен шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнә.

1.2. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң исеме *	Жир кишәрлекләренәң иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегә күләме	катларның чик саны һәм төзелешнәң чик биеклегә	төзелешнәң максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культуралары үстерү	билгеләнмиләр			
1.3	Яшелчәчелек	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
1.5	Бакчачылык	билгеләнмиләр			
1.16	Кыр кишәрлекләрендә шәхси ярдәмчә хужалык алып бару	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләре					
1.8	Хайван үрчетү	билгеләнми	билгеләнмиләр	80 %	билгеләнмиләр
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнмиләр					

* Россия Федерациясә Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрәндәгә 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

2. ЛФ – Урман фонды зонасы

2.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң исеме *	Жир кишәрлекләренәң иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегә күләме	катларның чик саны һәм төзелешнәң чик биеклегә	төзелешнәң максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
9.1	Табигать территорияләрен саклау	билгеләнмиләр			
10.0	Урманнардан файдалану	билгеләнмиләр			
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләре					
билгеләнмиләр					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнмиләр					

* Россия Федерациясә Икътисадый үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрәндәгә 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

3. ВО – Су объектлары зонасы

3.1. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясы нигезендә өске сулар белән капланган жирлэргә карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми.

Россия Федерациясе Жир кодексының 102 статьясы нигезендә өске сулар белән капланган жирлэргә кермәгән территорияләр өчен әлеге Кагыйдэләр белән шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнә.

3.2. Жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрәнең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең исеме *	Жир кишәрлекләрәнең иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
11.0	Су объектлары	билгеләнмиләр			
11.1	Су объектларыннан уртак куллану	билгеләнми	билгеләнмиләр	билгеләнми	билгеләнмиләр
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
билгеләнмиләр					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнмиләр					

* Россия Федерациясе Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрәннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

Х БҮЛЕК. Жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

28 статья. Территориядән файдалануның үзгә шартлары булган зоналар

1. «Суыксу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә территориядән файдалануның аерым шартлары булган түбәндәге зоналар гамәлдә:

сәнәгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-саклау зоналары;

су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе саклау полосалары;

эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналары;

электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары;

газ бүлү челтәрләрәнең сак зоналары;

аэродром яны территорияләре.

2. Сәнәгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-яклау зоналары

2.1. “Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында” 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә әйләнә-тирә мохиткә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты чыганаclarы булып торучы объектлар һәм производстволар тирәсендә санитар-яклау зонасы – үзгә

кулланылыш режимы булган махсус территория билгеләнә, аның күләме атмосфера һавасына пычрану йогынтысын (химик, биологик, физик) гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, ә I һәм II класслы куркыныч предприятиеләр өчен - гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, шулай ук куркынычның халык сәламәтлеге өчен кабул итәргә мөмкин булган зурлыгына кадәр киметүне тәмин итә.

2.2. Санитар-яклау зонасы күләмнәре һәм чикләре, житештерү күләмен, кулланыла торган технологияләргә исәпкә алып, санитар-яклау зонасы проекты белән билгеләнә. Эшләнгән проект булмаганда, аның күләме СанПиН 2.2.1/2.1.2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» нигезендә билгеләнә.

2.3. Сәнәгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-яклау зоналарында эшчәнлекне чикләү СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» нигезендә билгеләнә.

3. Су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе саклау полосалары

3.1. Дингезләр, елгалар, инешләр, каналлар, күлләр, сусаклагычларның яр буе линиясенә тоташкан һәм аларда күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын һәм суларын ярлылануны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының һәм башка объектларының яшәү тирәлеген саклап калу максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләр су саклау зоналары булып саналалар.

3.2. Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары билгеләнә.

3.3. Су саклау зоналарының һәм яр буе яклау полосаларының күләмнәре Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә.

3.4. Елгаларның яисә инешләрнең су саклау зонасы киңлеге елгалар яисә инешләр өчен аларның чишмә башыннан түбәндәге озынлыкларына карап билгеләнә:

ун километрга кадәр - яр сызыгыннан 50 м күләмендә;

ун километрдан алып илле километрга кадәр - 100 м күләмендә;

илле километрдан һәм аннан да күбрәк - 200 м күләмендә.

3.5. Яр буе яклау полосасының киңлеге су объекты ярының авышлыгына бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире яисә нуль авышлыгы өчен 30 м, өч градуска кадәр авышлык өчен 40 м һәм өч һәм аннан күбрәк градуска авышлык өчен 50 м тәшкил итә.

3.6. Су саклау зоналарында һәм яр буе яклау полосаларында эшчәнлекне чикләү Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә.

4. Эчә торган су белән тәмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары

4.1. Су белән тәмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарының төрләре һәм күләмнәре СанПиН 2.1.4.1110-02 «Хужалык-эчәр өчен билгеләнгән су белән тәмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләргә санитар саклау зоналары» нигезендә билгеләнә.

4.2. Су белән тәмин итү чыганаклары санитария саклау зоналарына (ЗСО) ия. Санитария саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) суалгычларның урнашу территориясен, барлык суүткәргеч корылмаларның һәм су асты каналының майданчыкларын үз эченә ала.

Икенче һәм өченче пояслар (чикләүләр пояслары) су белән тәмин итү чыганакларының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне үз эченә ала.

4.3. Су белән тәэмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме сакланган жир асты суларын файдаланганда 30 м һәм жир асты суларын житәрлек якланмаган очракта 50 м тәшкил итә.

4.4. Су белән тәэмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләре исәп-хисап белән билгелиләр.

5. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары

5.1. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары «Электр челтәре хужалыклары объектларының сак зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 нчы номерлы карары нигезендә электр челтәре хужалыгының гамәлдәге линияләренең һәм корылмаларының сакланышын тәэмин итү өчен билгеләнә.

5.2. Электр үткәргечләренең һава линияләре буйлап саклау зоналары жир һәм һава пространствосы участогы өслеге өлеше (электр үткәргечләренең һава линияләре терәкләренең биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә, иң кырый үткәргечләрдән электр үткәргечләр линиясенә ике ягында да артта кала торган параллель вертикаль яссылыклар белән аларның түбәндәге ераклыктагы урыннарында урнашкан:

1 кВ кадәр - 2 м;

1 дән 20 кВ кадәр - 10 м;

35 кВ - 15 м;

110 кВ - 20 м;

220 кВ - 25 м;

500 кВ - 30 м.

5.3. Жир асты электр тапшыру кабельле линияләре буйлап саклау зонасы жир асты байлыклары кишәрлеге өслегенә аның астында урнашкан өлеше (электр үткәргечләренең кабель сызыкларын салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлектә) рәвешендә, кырый кабельләрдән 1 метр ераклыктагы электр тапшыру линиясенә ике ягында да күчә торган параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнә өлеше рәвешендә билгеләнә.

5.4. Сак зоналарында эшчәнлекне чикләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын билгеләү тәртибе турында» 2009 елның 24 февралендәге 160 нчы номерлы карары нигезендә билгеләнә.

6. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары

6.1. Газ белән тәэмин итү системаларының сак зоналары, алардан файдалану режимы Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 ноябрәндәге 878 номерлы карары, 1992 елның 24 сентябрәндәге Россия ягулык һәм энергетика министрлыгы тарафыннан расланган газ белән тәэмин итү системаларын саклау Кагыйдәләре нигезендә билгеләнә.

6.2. Газ бүлү челтәрләренең сак зонасы билгеләнә:

тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнең һәр ягынан 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнә территория рәвешендә;

газүткәргеч трассаларын, үткәргеч ягынан 3 м һәм каршы яктан 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнә территория рәвешендә - газүткәргеч трассаларын билгеләргә, полиэтилен торбалардан жир асты газүткәргечләре буйлап бакыр чыбык кулланганда;

аерым торучы газ көйләү пунктлары тирәсендә - элеге объектлар чикләреннән 10 м ераклыкта үткәрелгән йомык линия белән чикләнә территория рәвешендә (биналарга кушып төзелгән газ көйләү пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый);

урманнар һәм агач-куак үсемлекләре буйлап уза торган авылара газүткәргечләр трассасы буйлап - 6 м киңлектәге ерым рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягында 3 м метр. Газүткәргечләренең

жир өсте учасоклары өчен агачлардан алып торба үткәргечкә кадәр ара газүткәргечне эксплуатацияләүнең бөтен озынлыгы дәвамында агачларның биеклегеннән ким булмаска тиеш.

6.3. Газүткәргечләрнең сак зоналарын билгеләгәндә ара хисабы газүткәргеч үзәгеннән-бер жепле газүткәргечләр һәм газүткәргечләрнең кырый жепләре үзәгеннән - күпжеплеләр өчен башкарыла.

7. Аэродром яны территорияләре

7.1. Аэродром яны территорияләре һәм алардан файдалану режимы Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2010 елның 11 мартындагы 138 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясе һава киңлегеннән файдалану кагыйдәләре нигезендә билгеләнә.

7.2. Аэродром яны территориясенә чикләре жир яисә су өслегенә һавадан килү полосаларының тышкы чиге буенча, ә һавадан килү полосаларынан тыш - аэродромның контроль ноктасыннан 30 км радиуслы әйләнәсе белән билгеләнә.

29 статья. Инженерлык һәм транспорт инфраструктураларының линияле объектларының санитар аралары

1. «Суыксу авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә тапшырылган транспорт инфраструктурасының линияле объектларына керәләр:

электр тапшыру линияләре;

газ бүлү челтәрләре.

2. «Суыксу авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә тәкъдим ителгән транспорт инфраструктурасының линияле объектларына керәләр:

автомобиль юллары.

3. Инженерлык коммуникацияләренә санитар аралары

3.1. Магистраль торбаүткәргечләр, газ белән тәэмин итү системалары һәм югары көчәнәшле электр линияләре өчен «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрне, корылмаларны һәм башка объектларны санитар классификацияләү» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә санитар аермалар билгеләнә (санитар аралау полосалары).

3.2. Капиталь төзелеш объектларын проектлаганда һәм төзегәндә, жир кишәрлекләрен формалаштырганда, санитар араларны исәпкә алырга кирәк

3.3. Санитар ара зонасында урнашкан территориядән файдалану режимы санитар-яклау зонасы режимына туры килә һәм «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә.

4. Транспорт инфраструктурасы объектларының санитар арасы

4.1. Автомагистральләр, тиер юл транспорты линияләре, метрополитен, гараж һәм автостоянкалар өчен, шулай ук очып китү һәм һава судноларын утырту зонасында стандарт очу маршрутлары буйлап санитар аралар билгеләнә. Санитар араның зурлыгы һәр конкрет очракта атмосфера һавасының пычрануы таралуын исәпләүләр нигезендә һәм физик факторларны (шау-шу, вибрация, электромагнит кырлары һ.б.) табигый тикшеренүләр һәм үлчәүләр үткәреләп билгеләнә.

30 статья. Табигый факторлар йогынтысы буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләүләр

1. Жир һәм су ресурсларыннан, капитал төзелеш объектларыннан, халыкның иминлеген тәмин итү максатларында «Мәмдәл авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә табигый факторлар йогынтысы буенча чикләүләр зоналары билгеләнә ала.

2. Табигый факторларының йогынтысын чикләүләр гамәлдә булган зоналар - табигый характердагы гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычы булган территорияләр яисә акваторияләр.

3. Күрсәтелгән зоналарны билгеләү тәртибе, аларның күләмнәре һәм файдалану режимы законнар һәм норматив техник документлар нигезендә һәр потенциал куркыныч объект өчен билгеләнә.

4. Су керү һәм су басу зоналары

4.1. СНиП 2.06.15-85 «Территорияне су басудан һәм су керүдән инженерлык саклау» нигезендә су басудан саклану үз эченә алырга тиеш:

биналарны, корылмаларны, нигез грунтларын локаль саклау һәм тулаем төзелгән территорияне саклау;

су борып жибәрү аша;

дренаж суларын утильләштерү (чистарту кирәк булганда);

жир асты сулары һәм өске сулар режимына, су агызу коммуникацияләрендәге чыгымнарға (агызуларга) һәм басымнарға, нигезләрнең, биналарның һәм корылмаларның деформацияләренә, шулай ук инженерлык яклавы корылмаларының эшенә мониторинг ясау системасы.

4.2. Күрсәтелгән чаралар «Территорияне су басудан һәм су басудан инженерлык сагы» 2.06.15-85 СНиП нигезендә территориядә грунт сулары биеклеген киметүне тәмин итәргә тиеш:

капитал төзелешнең - өслекнең проект билгесеннән кимендә 2 м;

стадионнар, парклар, скверлар һәм башка яшел утыртмалардан - 1 метрдан да ким түгел.

Микрорайоннар территориясендә минераль грунтлар катламының минималь калыңлыгын 1 метрга тигез итеп кабул итәргә кирәк; урамнарның машина узу өлешләрендә минераль грунтлар катламының калыңлыгы транспорт хәрәкәтенең интенсивлыгына бәйле рәвештә билгеләнергә тиеш.

4.3. Яр буе участкаларында урнашкан торак пунктлар территорияләре кар сулары басудан, жил кудырып су басудан грунт сулары басудан коелма (юьлу) яисә вал ясау белән сакланган булырга тиеш.

5. Экзоген геологик процессларга дучар булган территорияләр

5.1. СНиП 2.01.15-90 «Территорияне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык яклау. Проектлаштыруның төп нигезләмәләре» нигезендә шуышу һәм ишелү процессларына дучар булган территорияләрдә урнашкан торак пунктларда элеге процессларны булдырмый калуга һәм тотрыкландыруга юнәлдерелгән түбәндәге чараларны кулланырга кирәк:

тау битенең рельефын аның тотрыклылыгын арттыру максатларында үзгәртү;

территорияне вертикаль планлаштыру һәм өске суларны борып чыгару системасын төзү ярдәмендә өске суларның агышын жайга салу;

грунтка һәм эрозия процессларына су инфильтрациясен булдырмау;

жир асты суларының биеклеген ясалма киметү;

агроурманмелиорация;

грунтларны беркетү (шул исәптән армирлау белән);

тотып торучы корылмалар;

сөзәкләкләрне террасалау;

башка чаралар (жылылык саклау жайланмалары һәм өслекләр ярдәмендә жылылык процессларын жайга салу, тундыру һәм эретү процессларының зарарлы йогынтысыннан яклау, саклау зоналарын билгеләү һ.б.).

6. Карст процессларына дучар булган территорияләр

6.1. СНиП 2.01.15-90 «Территорияне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык яклавы. Проектлауның төп нигезләмәләре» нигезендә карст процессларына каршы чараларны геологик төзелештә эрүчән тау токымнары булган территорияләрдә биналарны һәм корылмаларны проектлаганда (известьташлар, доломитлар, акбур, карбонат цементлы сыну грунтлары, гипслар, ангидритлар, таш тоз) һәм өслектә карст күренешләре (бүрәнкәләр, казанлыклар, карст-эрозия чокырлары һ.б.) һәм (яки) грунт массивының тирәнлегендә (грунтларны тыгызлау, куышлыклар, мөгарәләр һ.б.) күздә тотарга кирәк.

6.2. Планлаштырылган чаралар составына түбәндәгеләр керә:

планировка структурасын эшлөгәндә һәм карст куркынычы булган участокларны мөмкин кадәр урап һәм аларда яшел утыртмалар урнаштырып функциональ зоналарның махсус компоновкасы, магистраль урамнар һәм чөлтәрләр трассировкасы;

карст үсешенә төзелешнең техноген йогынтысыннан территорияләргә инженерлык яклавын эшләү;

биналар һәм корылмаларның карст ишелү интенсивлыгына карата I - II категория тотрыклылык кишәрлекләреннән читтәге куркынычсызрак кишәрлекләрдә, шулай ук ишелүләр барлыкка килү интенсивлыгы (ешлыгы) кимрәк, эмма аларның уртача диаметрлары 20 метрдан артык (A тотрыклылык категориясе) кишәрлекләреннән читтә урнашуы.

31 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр

1. Мәдәни мирас объектларын саклау 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» федераль закон, 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» Татарстан Республикасы законы, башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар исемлеге

2.1. «Суыксу авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар юк.

XI БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре

32 статья. Төп нигезләмәләр

1. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре (алга таба – Исәп-хисап күрсәткечләре) шәһәр төзелеше регламентында күрсәтеләләр, әгәр шәһәр төзелеше регламенты кулланыла торган территория зона чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган булса.

2. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Суыксу авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге чикләрендә каралмаган, шуңа бәйле рәвештә әлегә Кагыйдәләрдә шәһәр төзелеше регламентлары составындагы исәп-хисап күрсәткечләре күрсәтелмәгән.

XII БҮЛЕК. Жир кишәрлекләрәннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрән тасвирлау

33 статья. Төп нигезләмәләр

1. Жир кишәрлекләрәннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрәндәгә 540 номерлы боерыгы (Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлығының 2019 елның 04 февраләндәгә 44 номерлы боерыгы редакциясендә) белән расланган жир кишәрлекләрәннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә классификаторы нигезендә билгеләнә.

2. Линияле объектларны (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) урнаштыру, саклагыч корылмаларны (утыртмаларны), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мәгълүмат һәм геодезик тамгаларны урнаштыру теләсә кайсы территорияль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләрә исемлегендә күрсәтелмичә генә рөхсәт ителә.

3. Жир кишәрлекләрәннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрән тасвирлау :

Рөхсәт ителгән куллану төрөнәң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң исеме *	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң тасвирлау *, рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң тасвирлауға шәрехләр
1.0	Авыл хужалыгы файдалануы	Авыл хужалыгын алып бару. Әлегә төрдәгә рөхсәт ителгән файдалануның әчтәлегә 1.1-1.18 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрәнәң әчтәлеген, шул исәптән авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү өчен файдаланыла торган биналарны һәм корылмаларны урнаштыруны үз әченә ала
1.1	Үсемлекчелек	Авыл хужалыгы культураларын үстерүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру. Әлегә төр куллануның әчтәлегә рөхсәт ителгән файдалану төрләрәнәң 1.2-1.6 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрәнәң әчтәлеген үз әченә ала.
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культуралары үстерү	Бөртекле, кузаклы, азык, техник, майлы, эфир майлы, башка авыл хужалыгы культуралары житештерүгә бәйлә авыл хужалыгы жирләрәнәң хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.3	Яшелчәчелек	Авыл хужалыгы жирләрәнәң бәрәнәңгә, яфрак, жиләк-жимеш, суганчалы һәм бахча авыл хужалыгы культуралары житештерүгә бәйлә, шул исәптән теплицалар куллануға бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.4	Тонлаучы, дару, чәчәк культураларын үстерү	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән чәй, дару һәм чәчәк культуралары житештерүгә бәйлә авыл хужалыгы жирләрәнәң гамәлгә ашыру
1.5	Бакчачылык	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән күпеллык жиләк-жимеш культуралары, виноград һәм башка күпеллык культуралар үстерүгә бәйлә авыл хужалыгы жирләрәнәң гамәлгә ашыру
1.6	Житен һәм киндер үстерү	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән житен, киндер үстерү белән бәйлә авыл хужалыгы жирләрәнәң гамәлгә ашыру
1.7	Терлекчелек	Терлекчелек продукциясен житештерүгә, шул исәптән печән чабу, авыл хужалыгы терлекләрән көтүгә, нәселле терлекләр үрчәтүгә, нәселле продукция (материал) житештерүгә һәм алардан файдалануға, авыл хужалыгы терлекләрән тоту һәм үрчәтү, житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыруға бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру. Әлегә төр рөхсәт ителгән куллануның әчтәлегә үз әченә 1.8-1.11 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрәнәң әчтәлеген ала

1.8	Хайван асрау	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән авыл хужалыгы терлекләрен (мөгезле эре терлекләрен, сарыкларны, кәжәләрне, атларны, дөяләрне, боланнарны) үрчетүгә бәйле авыл хужалыгы жирләрендә гамәлгә ашыру; печән чабу, авыл хужалыгы терлекләрен көтү, терлек азыгы житештерү, авыл хужалыгы терлекләрен тоту һәм үрчетү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.9	Жәнлекчелек	Кыйммәтле мехлы жәнлекләрен үрчетү белән бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; жәнлекләрен тоту һәм үрчетү, житештерү, саклау һәм продукцияне беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле жәнлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.10	Кошчылык	Кошларның, шул исәптән су йөзүче кошларның йорт токымнарын үрчетүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; хайваннар тоту һәм үрчетү, кошчылык продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.11	Дуңгызчылык	Хужалык эшчәнлеген дуңгызлар үрчетүгә бәйле гамәлгә ашыру; терлекләрен тоту һәм үрчетү, житештерү, саклау һәм продукцияне беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.12	Умартачылык	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән авыл хужалыгы жирләрендә бал кортларын һәм башка файдалы бөжәкләрне үрчетү, тоту һәм алардан файдалану буенча гамәлгә ашыру; умартачылык һәм башка файдалы бөжәкләр үрчетү өчен кирәкле умарталарны, башка объектларны һәм жайланмаларны урнаштыру; умартачылык продукциясен саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган корылмаларны урнаштыру
1.13	Балык үрчетү	Балыкчылык объектларын (аквакультураны) үрчетү һәм (яисә) тоту, үстерү белән бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; балыкчылыкны (аквакультураны) гамәлгә ашыру өчен кирәкле биналарны, корылмаларны, жиһазларны урнаштыру
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәэмин итү	Фәнни һәм селекция эшен гамәлгә ашыру, фән күзлегеннән караганда үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен алу өчен авыл хужалыгы алып бару; үсемлекләрен генетик ресурслары коллекцияләрен урнаштыру
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	Авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкәртү өчен кулланыла торган биналарны, корылмаларны урнаштыру
1.16	Кыр кишәрлекләрендә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	Капиталь төзелеш объектларын төзү хокукыннан башка авыл хужалыгы продукциясен житештерү
1.17	Питомниклар	Авыл хужалыгында кулланыла торган агач һәм куакларны, шулай ук үсентеләр һәм орлыклар алу өчен башка авыл хужалыгы культураларын үстерү һәм сату; авыл хужалыгы житештерүен күрсәтелгән төрләре өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру

1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тээмин итү	Авыл хужалыгы алып бару өчен файдаланыла торган машина-транспорт һәм ремонт станцияләрен, ангарларны һәм гаражларны авыл хужалыгы техникасы, амбарларны, су жыю башняларын, трансформатор станцияләрен һәм башка техник жиһазларны урнаштыру
2.0	Торак төзелеше	Төрле төрдөгө торак урыннарын урнаштыру һәм аларда яшәүне тээмин итү. Торак төзелешенә кеше яшәү өчен билгелэнгән биналар (алардагы бүлмәләр) керә, түбәндөгечә файдаланыла торган биналардан (торактан) тыш: - вакытлыча яшәү өчен торак урын бирүдән эшмәкәрлек файдасы алу максатында (кунакханәләр, ял йортлары); - халыкны дэвалау яки социаль хезмәт күрсәтү белән бер үк вакытта яшәү өчен (шифаханәләр, бала йортлары, картлар йортлары, хастаханәләр); - производствоның өзлексез эшлөвен тээмин итү ысулы буларак (вахта биналары, житештерү объектларында торак хезмәтен үтәүче урыннар); - режимлы учреждение эшчәнлеген тээмин итү ысулы буларак (казармалар, каравыл биналары, иректән мәхрүм итү урыннары, сак астында тоту). Элеге төр куллануның эчтөлегә 2.1-2.7.1 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрлөрөнән эчтөлеген үз эченә ала.
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	Торак йортны урнаштыру (даими яшәү өчен яраклы, жир өсте катлары саны өчтән артмаган йорт); жимеш, жыләк, яшелчә, бахча яки башка декоратив яисә авыл хужалыгы культураларын үстерү; индивидуаль гаражлар һәм хужалык корылмаларын урнаштыру <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның элеге төре, торак йорттан кала, коймалар, чүп-чар чокырларын, бәдрәфләр, сарайлар һәм башка ишегады корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тотта.
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	Азкатлы күпфатирлы йортларны урнаштыру (даими яшәү өчен яраклы 4 катка кадәр биеклектөгә күпфатирлы йортлар, мансардны да кертеп); декоратив һәм жыләк-жимеш агачларын, яшелчә һәм жыләк культураларын үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; спорт һәм балалар мәйданчыкларын, ял итү мәйданчыкларын төзекләндерү; аз катлы күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми мәйданы йорт биналарының гомуми мәйданының 15%тан артыграгын тәшкил итмәсә, өстәп төзелгән, янкорма һәм өстәп төзелгән-кушып төзелгән биналарда торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның элеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, чүп-чар чокырлары, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тотта
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	Фатирларга бүлү өчен билгеләнмәгән торак йортны урнаштыру (даими яшәү өчен яраклы һәм биеклегә жир өстендә өч каттан югары булмаган йортлар); авыл хужалыгы продукциясен житештерү; гараж һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; авыл хужалыгы хайваннарын тоту <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның элеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, чүп-чар чокырлары, бәдрәф, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тотта.
2.3	Блокланган торак төзелеше	Фатирларга бүлү өчен билгеләнмәгән, күрше торак йортлары белән бер яисә берничә уртақ дивары булган торак йортны (төзелгән йортларның саны өч каттан артмаган, һәркайсы бер гаилә яшәү өчен

		<p>билгелэнгән берләштерелгән йортларның гомуми саны уннан артмаган, күрше блок яки блоклар арасында уемсыз уртақ диварга (уртақ диварларга) ия булган, аерым жир кишәрлегендә урнашкан һәм гомуми файдалану территориясенә (блокланган торақ йортлар) чыга алган) урнаштыру;</p> <p>декоратив һәм жимеш агачлары, яшелчә һәм жиләк культуралары үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка ярдәмче корымалар урнаштыру; спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү</p> <p><u>Комментарий:</u> Рәхсәт ителгән файдалануның әлегә төрә, торақ йорттан тыш, коймалар, чүп-чар чокырлары, бәдрәф, сарайлар һәм башка ишегалды корымаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>
2.4	Күчмә торақ	<p>Торақ буларак файдалануга яраклы корымаларны (палатка шәһәрчәкләрә, кемпинглар, торақ вагончыклары, торақ прицеплары) аталган корымаларны жир кишәрлегендә яисә гомуми файдалануга билгелэнгән инженерлык корымалары булган жир кишәрлекләренә тоташтыру мөмкинлегә белән урнаштыру</p>
2.5	Уртача катлы торақ төзелешә	<p>Һәрберсә даими яшәү өчен яраклы фатирларга бүлү өчен билгелэнгән торақ йортларны урнаштыру (һәрбер каты икә һәм аннан да күбрәк фатирга бүленгән жир өстендәгә катлары сигездән югары булмаган торақ йортлар); төзекләндерү һәм яшелләндерү;</p> <p>жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру;</p> <p>спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү; күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми майданы йорт биналарының гомуми майданының 20%тан күбрәгә булмаса, күпфатирлы йортның кушып төзелгән, янына төзелгән һәм кушып төзелгән-янына төзелгән биналарында торақ төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру</p> <p><u>Комментарий:</u> Әлегә Кагыйдәләргә карата рәхсәт ителгән файдалануның әлегә төрә жир өстендә биш каттан сигез катка кадәр булган торақ йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>
2.6	Күпкатлы торақ төзелешә (биек төзелеш)	<p>Һәрберсә даими яшәү өчен яраклы фатирларга бүлү өчен билгелэнгән торақ йортларны урнаштыру (тугыз һәм аннан да югарырак, жир асты катларын да кертәп, катлы торақ йортлар, егерме һәм аннан да күбрәк фатирга бүленгән); йорт яны территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү; спорт һәм балалар майданчыкларын, хужалык майданчыкларын һәм ял итү майданчыкларын төзекләндерү; жир асты гаражларын һәм автостоянкаларны урнаштыру, күпфатирлы йорттагы мондый биналарның майданы йортның гомуми майданының 15%ыннан артмаган булса, күпфатирлы йортның аерым урыннарында кушып төзелгән, янына төзелгән һәм кушып төзелгән-янына төзелгән күпфатирлы йортларда торақ төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру</p> <p><u>Комментарий:</u> Әлегә Кагыйдәләргә карата рәхсәт ителгән файдалануның әлегә төрә жир өстендә тугыз каттан алып егерме катка кадәр булган биеклектәгә торақ йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>

2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	Урнашуы 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.4.1, 3.5.1, 3.6, 3.7, 3.10.1, 4.1, 4.3, 4.4, 4.6, 4.7, 4.9 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре белән каралган капитал төзелеш объектларын урнаштыру, әгәр аларны урнаштыру торак төзелешенә хезмәт күрсәтү өчен кирәк булса, шулай ук гражданның яшәве белән бәйлә булса, әйләнә-тирә мохиткә һәм санитария иминлегенә зыян китермәсә, яшәүчеләрнең хокукларын бозмаса, санитария зонасын билгеләүне таләп итмәсә.
2.7.1	Гараж билгеләнешендәге объектлар	Аерым торучы һәм өстәп төзелгән гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау өчен билгеләнгән жир асты гаражларын, автомобиль мойкаларын урнаштыру мөмкинлеген белән урнаштыру.
3.0	Капитал төзелеш объектларыннан ижтимагый файдалану	Капитал төзелеш объектларын кешенең көнкүреш, социаль һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү максатларында урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.1 - 3.10.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен үз эченә ала.
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	Коммуналь хезмәтләр белән физик һәм юридик затларны тәмин итү максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру, аерым алганда: су, жылылык, электр, газ, элемент хезмәтләре күрсәтү, канализация стоклары бүлү, күчмәсез милек объектларын (котельныйлар, су жыю корылмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемент линияләре, телефон станцияләре, канализацияләр, стоянкалар, гаражлар һәм мастерскойлар, шулай ук физик затларны коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә бәйлә рәвештә кабул итү өчен билгеләнгән биналар яисә биналар) чистарту һәм жыштыру
3.2	Социаль хезмәт күрсәт	Гражданның социаль ярдәм күрсәтү (гражданның социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча кабул итү гамәлгә ашырыла торган халыкны эш белән тәмин итү хезмәте, картлар йортлары, балалар йортлары, аз керемле гражданның туендыру пунктлары, йортсыз гражданның өчен төн үткәру пунктлары, психологик һәм түләүсез юридик ярдәм күрсәтү хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру); почта һәм телеграф бүлекләрен урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру; капитал төзелеш объектларын коммерциягә карамаган ижтимагый оешмаларны урнаштыру: хәйрия оешмалары, кызыксыну буенча клублар урнаштыру өчен.
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсәтү	Халыкка яисә оешмаларга көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чәчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру.
3.4	Сәламәтлек саклау	Гражданның медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.4.1 - 3.4.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен эчтәлеген үз эченә ала.
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданның амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сәт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр) урнаштыру.

3.4.2	Стационар медицина хезмәте күрсәтү	Стационарда гражданнарға медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (хастаханәләрне, бала тудыру йортларын, фәнни-медицина учреждениеләрен һәм стационарда дөвалау хезмәте күрсәтүне тәэмин итә торган башка объектларны) урнаштыру; ашыгыч ярдәм станцияләрен урнаштыру;
3.5	Мәгариф һәм агарту	Тәрбия, белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (балалар яслеләре, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, һөнәри техник училищелар, сәнгать, музыка мәктәпләре һәм училищелары, белем бирү түгәрәкләре, белем бирү жәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләре яңадан әзерләү һәм квалификация күтәрү оешмалары һәм тәрбия, белем бирү һәм агарту эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар) урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегә 3.5.1 - 3.5.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.5.1	Мәктәпкәчә һәм урта башлангыч гомуми белем бирү	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (балалар яслеләре, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар) урнаштыру.
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем бирү	Һөнәри белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләре яңадан әзерләү һәм квалификация күтәрү буенча оешмалар һәм башка белем һәм мәгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмалар) урнаштыру.
3.6	Мәдәни үсеш	Аларда музейлар, күргәзмә заллары, сәнгать галереяләре, мәдәният йортлары, китапханәләр, кинотеатрлар һәм кинозаллар, театрлар, филармонияләр, планетарийлар урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; бәйрәмнәр һәм күнел ачулар өчен мәйданчыклар төзү; цирклар, ерткычлар тоту урыннарын, зоопарклар, океанариумнар урнаштыру өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру.
3.7	Дини файдалану	Дини йолалар (чиркәүләр, соборлар, храмнар, часовнялар, монастырьлар, мәчетләр, гыйбадәт кылу йортлары) үтәү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; дини хезмәт башкаруга бәйле рәвештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, якшәмбе мәктәпләре, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен рухани затларның, хажиларның һәм тыңлаучыларның даими яшәү урыны өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру.
3.8	Ижтимагый идарә	Дәүләт хакимияте органнарын, жирле үзидарә органнарын, судларны, шулай ук аларның эшчәнлеген турыдан-туры тәэмин итә торган оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; сәяси партияләренең, һөнәри һәм тармак берлекләренең идарә органнарын, гражданның ижади берлекләрен һәм башка ижтимагый берләшмәләрен урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын тармак яисә сәяси билге буенча урнаштыру, Россия Федерациясендә чит дәүләтләренең дипломатик вәкилләре һәм консул учреждениеләре өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру.

3.9	Фэнни эшчэнлекне тээмин итү	Фэнни тикшеренүләр һәм эзләнүләр, тәжрибә сәнэгать үрнәкләре сынауларын үткәрү өчен, фэнни тикшеренүләр, эзләнүләр һәм эшләнмәләр гамәлгә ашыручы оешмаларны (фэнни-тикшеренү институтлары, проект институтлары, фэнни үзәкләр, тәжрибә-конструкторлык үзәкләре, дәүләт фәннәре академиясе, шул исәптән тармак фәннәре) урнаштыру өчен, фэнни һәм селекция эше үткәрү, фэнни яктан караганда үсемлекләр һәм хайваннар дөнъясы үрнәкләрен алу өчен кыйммәтле әйберләр алырга авыл һәм урман хужалыгын алып бару өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру.
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчэнлекне тээмин итү	Әйләнә-тирә мохиттә бара торган физик һәм химик процессларны күзәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру, аның гидрометеорология, агрометеорология һәм гелиогеофизик характеристикаларын билгеләү, атмосфера һавасының, туфракның, су объектларының пычрану дәрәжәсен, шул исәптән гидробиологик күрсәткечләр буенча, һәм жир тирәли - космик кинәкләрне, гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә кулланыла торган биналарны һәм корымаларны (доплерск метеорологик радиолокаторлары, гидрологик постлар һәм башкалар) билгеләү
3.10	Ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү, авыл хужалыгы булмаган хайваннарны кеше күзәтүе астында тоту яисә үрчетү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.10.1 - 3.10.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын хайваннарны карап тотудан башка урнаштыру
3.10.2	Хайваннар өчен приютлар	Стационарда ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; авыл хужалыгы булмаган хайваннарны кеше күзәтчелегендә карап тоту, үрчетү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру, йортсыз хайваннарны тоту һәм дөвалау буенча хезмәтләр күрсәтү; хайваннар өчен кунакханәләр оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру.
4.0	Эшкуарлык	Капитал төзелеш объектларын сәүдә, банк һәм башка эшкуарлык эшчәнлегенә нигезендә табыш алу максатларында урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә рөхсәт ителгән куллану төрләренә 4.1 - 4.10 кодларында каралган эчтәлеген үз эченә ала.
4.1	Эшлекле идарә	Капитал төзелеш объектларын дәүләт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә булмаган идарә эшчәнлегенә объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында сату вакытында товар тапшыруны таләп итмәгән алыш-бирешләр кылуны тээмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлегенә (банк һәм иминият эшчәнлегенән тыш) максатында урнаштыру
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күнел ачу	Товарлар сатуны гамәлгә ашыручы бер яисә берничә оешманы урнаштыру һәм (яисә) хезмәтләр күрсәтү максатыннан, 4.5 - 4.9 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләре эчтәлегенә туры китереп, гомуми майданы 5000 кв.м дан күбрәк капитал төзелеш объектларын урнаштыру; хезмәткәрләр автомобильләре һәм сәүдә

	үзәкләре (комплекслар)	үзәгенә килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) стоянкалар урнаштыру
4.3	Базарлар	Даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар) оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынында 200 квадрат метрдан артык майдан булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру
4.4	Кибетләр	Сәүдә майданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	Банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтә торган оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.6	Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.7	Кунакханә хезмәтә күрсәтү	Кунакханәләрне, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урыны бирүдән эшкуарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру
4.8	Күңел ачулар	Түбәндәгеләрне урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру: дискотекалар һәм био майданчыклары, төнге клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар, ипподромнар, уен автоматларын (азартлы уеннар үткәрү өчен кулланыла торган уен жиһазларынан тыш) һәм уен майданчыкларын урнаштыру; уен зоналарында шулай ук азартлы уеннар үткәрү өчен кулланыла торган уен биналарын, уен автоматлары залларын, шулай ук уен зоналарына килүчеләр өчен кунакханәләр һәм жәмәгать туклануы йортларын урнаштыру рөхсәт ителә.
4.9	Автотранспортка хезмәт күрсәтү	Берничә стоянкалы урыны, стоянкалары (парковкалары) булган даими яки вакытлы гаражларны, гаражларны, шул исәптән 2.7.1.кодында күрсәтелмәгән күпкатлы гаражларны урнаштыру.
4.9.1	Юл яны сервисы объектлары	Автозаправка станцияләрен (бензин, газ станцияләрен) урнаштыру; юл буе сервисы объектлары сыйфатында жәмәгать туклануын оештыру өчен кирәкле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру; юл яны сервисы сыйфатында кунакханә хезмәтләре күрсәтү; автомобиль юу станцияләрен һәм автомобиль кирәк-яраклары өчен кер юу урыннарын, автомобиль һәм юл буе сервисының башка объектларын ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләрне урнаштыру.
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	Күргәзмә-ярминкә һәм конгресс эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны, күрсәтелгән чараларга хезмәт күрсәтү өчен кирәкле эшчәнлекне дә кертеп урнаштыру (экспозиция майданын төзү, чараларда катнашучыларның туклануын оештыру)
5.0	Ял (рекреация)	Спорт, физик культура, жәяүле яисә югары менеп йөрүләр, ял һәм туризм белән шөгылләнү өчен урыннар, табигатьне күзәтү, пикниклар, ау, балык тоту һәм башка эшчәнлек урыннарын тәртипкә китерү; паркларны, шәһәр урманнарын, бакчалар һәм скверларны, буаларны, күлләрне, сусаклагычларны, пляжларны, гомуми

		кулланыштагы су объектларының яр буе полосаларын булдыру һәм карау, шулай ук аларда ял урыннарын төзекләндерү. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 5.1 - 5.5 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала. <u>Комментарий:</u> Гомуми файдаланудагы су объектларының яр полосаларына карата, күрсәтелгән рөхсәт ителгән файдалану төрөнән тыш, «Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)» рөхсәт ителгән файдалану төрөн куллану мөмкин (12.0 код).
5.1	Спорт	Спорт клублары, спорт заллары, бассейннар, спорт һәм физкультура белән шөгылләнү өчен мәйданчыклар (йөгерү юллары, спорт корылмалары, теннис кортлары, спорт уены өчен кырлар, автодромнар, мотодромнар, трамплиннар, трассалар һәм спорт атулары), шул исәптән су (су спорт төрләре һәм инвентарьны саклау өчен кирәкле причаллар һәм корылмалар) сыйфатында капитал төзелеш объектларын урнаштыру урнаштыру, спорт базалары һәм лагерьлар урнаштыру.
5.2	Табигый-танып белү туризмы	Табигать белән танышу буенча походлар һәм экскурсияләр үткөрү, жәяүле һәм атта йөрү өчен базалар һәм палаткалы лагерьлар урнаштыру, сукмак һәм юллар кору, әйләнә-тирә табигать мохите турында танып белү белешмәләре булган цитлар урнаштыру; табигатьне саклау һәм табигатьне торгызу буенча кирәкле чараларны гамәлгә ашыру.
5.2.1	Туристлык хезмәте күрсәтү	Дәвалау хезмәтләре күрсәтми торган пансионатларны, туристлык кунакханәләрен, кемпингларын, ял йортларын, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урын бирүдән эшқуарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру; балалар лагерьларын урнаштыру.
5.3	Аучылык һәм балык тоту	Аучылык һәм балык тоту урыннарын төзекләндерү, шул исәптән аучы яисә балыкчы йорты, жәнлекләренә һәм балык баш санын торгызу һәм тоту өчен кирәкле корылмалар урнаштыру.
5.4	Аз үлчәмле суднолар өчен причаллар	Яхталар, катерлар, көймәләр һәм башка кече судноларга причалга тору, саклау һәм хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән корылмаларны урнаштыру.
5.5	Гольф яки атта йөрүләр өчен кырлар	Гольф уены өчен урыннар урнаштыру яки атлы сәфәрләр башкару, шул исәптән кирәкле жир эшләрен башкару һәм ярдәмче корылмаларны урнаштыру, трибуналар урнаштыруны күздә тотмаган атлы спорт манежлары урнаштыру.
6.0	Житештерү эшчәнлегенә	Файдалы казылмаларны чыгару, аларны эшкәртү, сәнәгать ысулы белән әйберләр эзерләү максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрөн күрсәтелгән территорияль зона тематикасына туры килми торган сәнәгать объектларының территорияль зонасы чикләрендә булган очракта кулланырга кирәк.
6.1	Жир асты байлыкларыннан файдалану	Геологик эзләнүләргә гамәлгә ашыру; файдалы казылмаларны ачык (карьерлар, отваллар) һәм ябык (шахталар, скважиналар) ысуллар белән чыгару; капитал төзелеш объектларын, шул исәптән жир

		асты объектларын, файдалы казылмалар чыгару максатларында урнаштыру; чимал транспортлауга һәм (яисә) сәнәгать эшкәртүенә эзерләү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; файдалы казылмалар чыгару авылара территориядә башкарылса, жир асты байлыкларыннан файдалану максатлары өчен кирәкле биналарга һәм корылмаларга хезмәт күрсәтүче хезмәткәрләргә яшәү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.2	Авыр сәнәгать	Тау-баету һәм тау-эшкәртү, металлургия, машина төзелеше сәнәгате капитал төзелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар төзелеше, авиатөзелеш, вагон төзү, машина төзелеше, станоклар төзү продукциясен эзерләү һәм ремонтлау, шулай ук эксплуатацияләү өчен саклау яисә санитар-саклау зоналарын урнаштыру каралган башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру, моңа сәнәгать объекты рөхсәт ителгән файдалануның башка төрөнә кертелгән очраklar керми.
6.2.1	Автомобиль төзелеше сәнәгате	Транспорт чаралары һәм жиһазлар житештерү, автомобильләр житештерү, автомобиль кузовлары житештерү, прицеplар, ярымприцеplар һәм бер яисә берничә төр транспорт белән йөртү, автомобильләр һәм аларның двигательләре өлешләрен житештерү өчен билгеләнгән контейнерлар житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.3	Жиңел сәнәгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгать өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру.
6.3.1	Фармацевтика сәнәгате	Фармацевтика житештерүе өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, шул исәптән аларга карата сак яисә санитар-яклау зоналарын билгеләү каралган объектларны урнаштыру.
6.4	Азык-төлек сәнәгате	Авил хужалыгы продукциясен аларны башка продукциягә китерә торган ысул белән эшкәртүгә (консервлау, ыслау, икмәк пешерү), шул исәптән эчемлекләр, алкогольле эчемлекләр һәм тәмәке әйберләре житештерү өчен дә азык-төлек сәнәгате объектларын урнаштыру.
6.5	Нефтехимия сәнәгате	Углеводород чималын эшкәртү, ашламалар, полимерлар, көнкүреш билгеләнешендәге химик продукция һәм мондый продукция житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, шулай ук башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру.
6.6	Төзелеш сәнәгате	Житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын: төзелеш материаллары (кирпечләр, пиломатериаллар, цемент, беркетү материаллары), көнкүреш һәм төзелеш газ һәм сантехника жиһазлары, лифтлар һәм күтәргечләр, столяр продукция, жыелма йортлар яки аларның өлешләре һәм башка шундый продукция житештерү өчен урнаштыру.
6.7	Энергетика	Гидроэнергетика объектларын, жылылык станцияләрен һәм башка электр станцияләрен урнаштыру, электр станцияләре (золоотваллар, гидротехник корылмалар) өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корылмалар урнаштыру; урнаштыруы 3.1 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төре белән каралган энергетика объектларыннан тыш, электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру.
6.7.1	Атом энергетикасы	Атом энергиясен, шул исәптән атом станцияләрен, атом-төш жайланмаларын (фәнни максатларда булдырылганнардан тыш),

		атом-төш материалларын һәм радиоактив матдэләрне саклау пунктларын электр станцияләре өчен хезмэт күрсәтүче һәм ярдәмче корылмаларны урнаштыру; атом электр станцияләренә хезмэт күрсәтүче электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру.
6.8	Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын урнаштыру, шул исәптән һава радиореле, жир өсте һәм жир асты элемтә кабель линияләрен, радиофикация линияләрен, антенна кырларын, элемтә кабельле линияләрендә көчәйтү пунктларын, спутник элемтә һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын кертәп, урнаштырылуы рөхсәт ителгән куллану төрләрен 3.1. коды белән үз эченә алган эчтәлегендә каралган элемтә объектларыннан тыш.
6.9	Складлар	Сәнэгать базалары, складлары, төяү терминаллары һәм доклары, нефть саклагычлар һәм нефть төяү станцияләре, газ саклагычлар һәм аларга хезмэт күрсәтүче газ конденсатлы һәм газ кудыру станцияләре, элеваторлар һәм азык-төлек складлары, тимер юл күчерү складларыннан тыш, йөк булдырылган житештерү комплексларының бер өлеше булмаган (стратегик запасларны саклаудан тыш) йөкләрен вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү корылмаларын урнаштыру.
6.10	Космик эшчәнлекне тәэмин итү	Космодромнарны, старт комплексларын һәм жибәрү жайланмаларын, команда-үлчәү комплексларын, космик объектлар очышлары белән идарә итү үзәкләрен, мәгълүматны кабул итү, саклау һәм эшкәртү пунктларын, космик техниканы саклау базаларын, космик объектларны жиргә утырту полигоннарын, космик техниканы эшкәртү өчен эксперименталь база объектларын, космонавтлар эзерләү үзәкләрен һәм жиһазларын, космик эшчәнлекне башкарганда кулланыла торган башка корылмаларны урнаштыру.
6.11	Целлюлоза-кәгазь сәнэгате	Целлюлоза-кәгазь житештерү, целлюлоза, агач массасы, кәгазь, картон һәм алардан ясалган эйберләр житештерү, нәшрият һәм полиграфия эшчәнлегенә, язылган мәгълүмат чыганакларын тиражлау өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру.
7.0	Транспорт	Кешеләр яки йөкләр ташу яки матдэләр тапшыру өчен кулланыла торган төрле юллар һәм корылмаларын урнаштыру. Өлеге төр куллануның эчтәлегенә үз эченә 7.1 - 7.5 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген ала.
7.1	Тимер юл транспорты	Тимер юлларны урнаштыру; биналар һәм корылмаларны, шул исәптән тимер юл вокзалларын һәм станцияләрен, шулай ук жир өсте һәм жир асты биналарын, корылмаларны, тимер юл транспортының башка объектларын эксплуатацияләү, карап тоту, төзү, реконструкцияләү, ремонтлау өчен кирәкле жайланмалар һәм объектлар урнаштыру; төяү-бушату майданчыкларын, рельс яны складларын (ягулык-майлау материаллары складларыннан һәм теләсә нинди типтагы автозаправка станцияләреннән, шулай ук тимер юл ташуларын турыдан-туры тәэмин итүгә билгеләнмәгән куркыныч матдэләрне һәм материалларны саклау өчен билгеләнгән складлардан тыш) һәм федераль законнарда билгеләнгән хәрәкәт иминлегенә таләпләре үтәлгән очракта, башка объектларны урнаштыру; метрополитенның жир өсте корылмаларын, шул исәптән утырту станцияләрен, вентиляция шахталарын урнаштыру;

		трамвай юллары һәм башка махсус юллар (канат, монорельс, фуникулерлар) өчен җир өсте корылмаларын урнаштыру.
7.2	Автомобиль транспорты.	Автомобиль юлларын һәм аларга бәйле корылмаларны урнаштыру; пассажирларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, шулай ук транспорт чараларының эшен тәмин итүче, юл хәрәкәте иминлеге өчен җаваплы эчке эшләр органнары постларын урнаштыру өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру; автомобиль транспортына стоянкаларга җир кишәрлекләрен урнаштыру, шулай ук кешеләрне билгеләнгән маршрут буенча ташуны гамәлгә ашыручы автомобиль транспортының депосын (стоянка урыннарын урнаштыру) урнаштыру өчен.
7.3	Су транспорты	Су юлларында суднолар йөреше өчен ясалма төзелгән эчке су юлларын урнаштыру, эчке су юллары капитал төзү объектларын урнаштыру, дингез портлары капитал төзү объектларын урнаштыру, капитал төзелеш объектларын, шул исәптән дингез һәм елга портларын, причалларны, пристаньнарын, гидротехник корылмаларны, навигация җиһазларын һәм суднолар йөрешен һәм су юлы ташуларны тәмин итү, су транспортына ягулык салу урыннарын урнаштыру.
7.4	Һава транспорты	Аэродромнар, вертолет майданчыклары (вертодромнар) урнаштыру, гидросамолетларны суга төшерү һәм причал ясау өчен урыннар булдыру, һава судноларын очып китү һәм җиргә төшерү (суга төшерү) өчен кирәкле, очышларны һәм башка объектларны радиотехник тәмин итүне урнаштыру, аэропортлар (аэровокзаллар) һәм пассажирларны утырту һәм төшерү, аларга юлдаш хезмәт күрсәтү һәм аларның куркынычсызлыгын тәмин итү өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру, шулай ук һава юлы белән йөри торган йөкләрне төяү, бушату һәм саклау өчен кирәкле объектларны урнаштыру; һава судноларына техник хезмәт күрсәтү һәм ремонт ясау өчен билгеләнгән объектлар урнаштыру.
7.5	Торбаүткәргеч транспорт	Нефть үткәргечләрне, суүткәргечләрне, газүткәргечләрне һәм башка торба үткәргечләрне, шулай ук аталган торба үткәргечләрне эксплуатацияләү өчен кирәкле башка биналарны һәм корылмаларны урнаштыру.
8.0	Оборона һәм куркынычсызлыкны тәмин итү	Россия Федерациясе Кораллы Көчләренең, башка гаскәрләренең, хәрби формировауларның һәм алар белән идарә итү органнарын сугышчан эзәрлеген кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру (хәрби оешмалар, эчке гаскәрләр, учреждениеләр һәм башка объектларны урнаштыру, гаскәрләрне һәм флот көчләрен дислокацияләү), хәрби частьларның сугышка эзәрлекне тәмин итүгә юнәлдерелгән хәрби өйрәнүләр һәм башка чаралар уздыру; хәрби училищелар, хәрби институтлар, хәрби университетлар, хәрби академияләр биналарын урнаштыру; таможня эшчәнлеген гамәлгә ашыруны тәмин итүче объектларны урнаштыру. <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре хәрби комиссариатларны, хәрби чакыру пунктларын, гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр бүлекчәләрен урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.

8.1	Кораллы көчлөрне тээмин итү	Коралларны, хәрби билгеләнештәге техниканы һәм сугыш кирәк-яракларын эшләү, сынау, ремонт житештерү яки юк итү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; жир кишәрлекләрен сынау полигоннары, кораллар юк итү һәм, кораллану яки сугыш кирәк-яракларын куллану, житештерү, ремонтлау яки юкка чыгару сәбәпле барлыкка килә торган калдыклар күмү урыннары сыйфатында жиһазлау; дүлэт һәм мобилизация резервларында матди кыйммәтләр запасларын булдыру һәм саклау өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын (саклагычлар, складлар һәм башка объектлар) урнаштыру; иминлеген тээмин итү өчен ябык административ-территориаль берәмлекләр төзелгән объектларны урнаштыру.
8.2	Россия Федерациясе Дүлэт чиген саклау	Россия Федерациясе дүлэт чиген яклауны һәм саклауны тээмин итү өчен кирәкле инженерлык корымаларын һәм киртәләрен, чик буе билгеләрен, коммуникацияләрен һәм башка объектларны урнаштыру, чик буе ерымнарын һәм контроль полосаларны урнаштыру, чик буе хәрби частьләрен һәм алар белән идарә итү органнарын урнаштыру өчен, шулай ук Россия Федерациясе дүлэт чиге аша уздыру пунктларын урнаштыру өчен биналар урнаштыру.
8.3	Эчке хокук тәртибен тээмин итү	Хәрбиләштерелгән хезмәте булган эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре эзерлегенә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданнар оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлеше булган гражданнар оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру.
8.4	Жәзалар үтәтү эшчәнлеген тээмин итү	Капитал төзелеш объектларын иректән мәхрүм итү урыннары булдыру өчен урнаштыру (тикшерү изоляторлары, төрмәләр, жирлекләр)
9.0	Табигатьне махсус саклау һәм өйрәнү эшчәнлеге	Чикләрендә, табигатьне саклау һәм өйрәнү белән бәйлә эшчәнлектән тыш, хужалык эшчәнлеге рөхсәт ителмәгән, махсус сакланучы табигать территорияләрен булдыру юлы белән үсемлекләр һәм хайваннар дөнъясын саклау һәм өйрәнү (дүлэт табигать тыюлыклары, милли һәм табигый парклар, табигать һәйкәлләре, дендрология парклары, ботаника бакчалары, оранжереяләр)
9.1	Табигать территорияләрен саклау	Өйләнә-тирә табигать мохитенә аерым табигый сыйфатларын әлеге зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән саклау, аерым алганда: тыелган полосаларны булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарын, шул исәптән шәһәр урманнарын, урман паркларында булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарында рөхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табигать ресурсларыннан файдалану режимын саклау, аеруча кыйммәтле булган жирләрнең үзлекләрен саклау. <u>Комментарий:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен, гомуми файдаланудагы территорияләрен оештырудан тыш, табигый территорияләрен бозуга китерә торган хужалык эшчәнлеге махсус каралмаган территорияләр чикләрендә кулланырга кирәк.
9.2	Курорт эшчәнлеге	Табигый дөвалау ресурсларын (минераль су ятмалары, дөвалау пычраклары, лиманнар һәм күлләр рапасы, махсус климат һәм кеше авыруларын профилактикалау һәм дөвалау өчен кулланыла торган яки файдаланырга мөмкин булган башка табигать факторлары һәм

		шартлары) кешене дэвалау һәм савыктыру өчен, шул исәптән чыгару юлы белән файдалану, шулай ук дэвалау ресурсларын тау-санитария округының яки дэвалау-савыктыру жирлегенең һәм курортының санитар сагы беренче зонасы чикләрендә ярлыландырудан һәм юкка чыгарудан саклау.
9.2.1	Санаторий эшчәнлегенә	Халыкны дэвалау һәм савыктыру хезмәтләрен күрсәтүгә тәмин итүче шифаханәләр, профилакторийлар, бальнеологик дэвалаулар, пычрак белән дэвалауны урнаштыру; дэвалау-савыктыру урыннарын (пляжлар, бюветлар, шифалы пычрак чыгару урыннары) төзекләндерү; дэвалау-савыктыру лагерьларын урнаштыру.
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният ядкарьләрен), шул исәптән: археологик мирас объектлары, истәлекле урыннар, тарихи кәсепләр, житештерү һәм һөнәрләр, тарихи жирлекләр, гамәлдә булмаган хәрби һәм гражданлык күмелгән урыннар, мәдәни мирас объектларын, тарихи промысел яки һөнәр булган хужалык эшчәнлеген, шулай ук танып белү туризмын тәмин итүгә хужалык эшчәнлеген саклап калу һәм өйрәнү
10.0	Урманнардан файдалану	Агач материалын һәм агач булмаган урман ресурсларын эзерләү, беренчел эшкәртү һәм чыгару, урманнарны саклау һәм торгызу эшчәнлегенә һәм башка максатлар. Әлегә төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлегенә 10.1 - 10.5 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
10.1	Агач эзерләү	Табигать шартларында үскән, шул исәптән гражданнар тарафыннан үз ихтыяжлары өчен кисү, үзагачны өлешчә эшкәртү, саклау һәм чыгару, урман юлларын булдыру, агач (урман складлары, урман кискечләре) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корымаларны урнаштыру, урманнарны саклау һәм торгызу
10.2	Урман плантацияләре	Кеше хезмәте белән үстерелгән урман утыртмаларын үстерү һәм кисү, үзагачны өлешчә эшкәртү, саклау һәм чыгару, юллар булдыру, агач (урман складлары, урман кискечләре) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корымалар урнаштыру, урманнарны саклау.
10.3	Урман ресурсларын эзерләү	Сагыз эзерләү, агач булмаган урман ресурсларын жыю, шул исәптән гражданнар тарафыннан үз ихтыяжлары өчен, урман азык ресурсларын һәм кыргый үсемлекләр эзерләү, табылган урман ресурсларын саклау, тирән булмаган эшкәртү һәм чыгару, урман ресурсларын саклау һәм тирән булмаган эшкәртү өчен кирәкле вакытлы корымалар урнаштыру (киптергечләр, гөмбә пешергеч, складлар), урманнарны саклау.
10.4	Резерв урманнар	Урманнарны саклау белән бәйлә эшчәнлек
11.0	Су объектлары	Бозлыклар, карлыклар, инешләр, елгалар, күлләр, сазлыклар, территорияль диңгезләр һәм башка өске су объектлары.
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	Су объектларына тоташа торган гомуми судан файдалануны гамәлгә ашыру өчен кирәкле ысуллар белән жир кишәрлекләреннән файдалану (гражданнар шәхси ихтыяжлары өчен судан файдалану, шулай ук эчәргә һәм хужалык-көнкүреш су белән тәмин итү максатларында су ресурсларын жыю (алу), су коену, кече үлчәмле судноларны, су мотоциклларын һәм су объектларында ял итү өчен билгеләнгән башка техник чараларны куллану, әгәр тиешле тыюлар

		законнарда билгеләнмәгән булса, су объектларында, су объектларында ял итү өчен билгеләнгән башка техник чараларны куллану)
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	Су объектларына тоташкан жир кишәрлекләрен судан махсус файдалану өчен кирәкле ысуллар (өске су объектларыннан су ресурсларын алу, агып төшүче суларны һәм (яисә) дренаж суларын агызу, төптән тирәнәйтү, шартлату, бораулау һәм башка су объектларының төбен һәм ярларын үзгәртүгә бәйле эшләр) куллану.
11.3	Гидротехник корылмалар	Сусаклагычларны эксплуатацияләү өчен кирәкле гидротехник корылмаларны (плотиналар, су ташлау, су жыю, су чыгару һәм башка гидротехник корылмаларны, суднолар үткөрү корылмаларын, балык саклау һәм балык үткөрү корылмаларын, яр буен саклау корылмаларын) урнаштыру
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	Торак пунктлар чикләрендәге урам-юл челтәре объектларын, автомобиль юлларын һәм жәяүлеләр тротуарларын, жәяүлеләр өчен чыгу юлларын, яр буйларын, яр буйларын, гомуми файдаланудагы су объектларының су полосаларын, скверларны, бульварларны, майданнарны, юлларны, төзекләндерүнең кече архитектура рәвешләрен урнаштыру <u>Комментарий:</u> Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен кызыл сызыклар билгеләү юлы белән төзелгән территорияләр чикләрендә күздә тотарга кирәк. Гомуми файдаланудагы су объектларының яр полосаларына карата, рөхсәт ителгән файдалануның күрсәтелгән төрәннән тыш, «Ял (рекреация)» (код 5.0) рөхсәт ителгән файдалану төрен куллану мөмкин.
12.1	Ритуаль эшчәнлек	Зиратлар, крематорийлар һәм күмү урыннары урнаштыру; тиешле гыйбадәт корылмаларын урнаштыру;
12.2	Махсус эшчәнлек	Житештерү һәм куллану калдыкларын, медицина калдыкларын, биологик калдыкларны, радиоактив калдыкларны, озон катламын жимерүче матдәләрне урнаштыру, саклау, күмү, утильләү, туплау, эшкәртү, зарарсызландыру, шулай ук калдыкларны урнаштыру объектларын урнаштыру, мондый калдыкларны күмү, саклау, зарарсызландыру (үлэт базларын, чүп яндыру һәм чүп эшкәртү заводларын, көнкүреш чүп-чарын һәм калдыкларны күмү һәм сортларга аеру полигоннарын, аларны икенчел эшкәртү өчен әйберләр жыю урыннарын).
12.3	Запас	Хужалык эшчәнлегенә булмавы
13.1	Бакчачылык (яшелчә) алып бару	Жиләк-жимеш, яшелчә, бакча яисә башка авыл хужалыгы культуралары һәм бәрәңгә үстерүгә бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру; авыл хужалыгы хезмәт коралларын һәм авыл хужалыгы продукциясен саклау өчен билгеләнгән капитал булмаган торак төзелешен һәм хужалык төзелмәләрен һәм корылмаларны урнаштыру. <u>Комментарий:</u> Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре бернинди капитал төзелеш объектларын урнаштыруны күздә тотмый. «Кыр участкаларында шәхси ярдәмче хужалык алып бару» рөхсәт ителгән куллану төрәннән аермалы буларак (код 1.16), хокук ияләре физик затлар булган жир кишәрлекләре өчен кулланыла..

13.2	Бакчачылык алып бару	<p>Жилэк-жимеш, яшелчә, бакча яисә башка авыл хужалыгы культуралары һәм бәрәңге үстерү белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру; ял итү өчен билгеләнгән һәм фатирларга бүленүгә каралмаган бакча йортын урнаштыру; хужалык төзелмәләрен һәм корылмаларны урнаштыру.</p> <p><u>Комментарий:</u> Бакча йорты - ел әйләнәсе яшәү һәм инженерлык инфраструктурасы белән тәэмин итү күздә тотылмаган йорт. Рөхсәт ителгән файдалануның әлегә төре бакча яки торак йорттан тыш, коймалар, чүп-чар чокырлары, бәдрәфләр, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.</p>
13.3	Дача хужалыгын алып бару	<p>Торак дача йортын (фатирларга бүлү өчен билгеләнмәгән, ял итү һәм яшәү өчен яраклы биеклегә өч каттан артык түгел) урнаштыру; жилэк-жимеш, яшелчә, бакча яисә башка авыл хужалыгы культуралары һәм бәрәңге үстерү белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру; хужалык корылмаларын һәм корылмаларын урнаштыру</p> <p><u>Комментарий:</u> Торак дача йорты булып тора, ул ел әйләнәсе яшәү һәм инженер инфраструктурасы белән тәэмин итү мөмкинлеген күздә тоту. Рөхсәт ителгән файдалануның әлегә төре, торак дача йортынан тыш, коймалар, чүп-чар базларын, бәдрәфләр, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларын урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.</p>

* Россия Федерациясе Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Классификаторы нигезендә

КУШЫМТАЛАР

1 нче кушымта. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Территориаль зоналар

**2 нче кушымта. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Территориядән
файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре**

3 нче кушымта. VII бүлеккә кушымта